

2. lpp. *Sējējs* Dundagas piensaimniekiem.

3. lpp. Mūsu dižkoki.

4. lpp. Ciems uz *Ādgēru* zemes.

5. lpp. Rosīgā misis Jāvalde.

6. lpp. Balva — ceļojums uz Prāgu.

6. lpp. Mākslas un mūzikas skolai 15!

7. lpp. Jāņa Lintera prēmijas laureāts.

7. lpp. Viņu uzrunāja Būdena vārdā...

Turpināsim attīstīties!

13. XI Dundagas pagasta padomes ārkārtas sēdē deputāti, aizklāti balsojot, par pagasta padomes priekšsēdētāju ievēlēja Austri Kristapsonu. Apsveicot jauno Dundagas pašvaldības vadītāju, lūdzu viņu iepazīstināt ar tuvākajām iecerēm.

Ar iepriekšējo padomes priekšsēdētāju Gunāru Laicānu pēdējos gadus labi sadarbojāmies. Kad Gunārs kandidēja uz Saeimu, rūpīgi pārspriedām iespējamās pārmaiņas un izlēmām: ja Gunārs iekļūst Saeimā un ja labus rezultātus gūs Zemnieku savienība, tad es kandidēšu uz pagasta padomes priekšsēdētāja amatu.

Dzīves izšķirīgos brīžos mēdzu aprunāties ar Ilmāru Pikmeistaru. Arī šoreiz aizbraucu pie bijušā Laidzes pagasta padomes priekšsēdētāja, un viņš man teica: Austri, uzņemies tikai to, ko tu vari. Bet tā ir mana sirds vēlēšanās — būt kopā ar cilvēkiem, savā Dundagā, pilnībā likt lietā uzkrātās zināšanas un pieredzi.

Es zinu, kādi jautājumi virmo gaisā. Gribo visiem teikt: lielās līnijās nekas īpaši nemainīsies. Jā, vadīt mūsu pagasta dzīvi nav vienkārši. Pēc platības esam lielākie Latvijā, bet arī vajadzību ir daudz. Gunārs prata labi gādāt finansējumu, izmantojot savas politika dotības. Skaidrs, ka arī turpmāk mūsu budžetam vajadzēs papildu līdzekļus no ārpusē, lai turpinātu jau iesāktos virzienus un konkrētos darbus. Zemnieku savienība mums piešķirusi Ls 20000 finansējumu sporta halles projektam, jāuzceļ arī kapliča.

Tātad — kā vēl piesaistīt finansējumu, lai mūsu pagasts turpinātu attīstīties? Kādreiz bijām priekšgalā lielo projektu rakstīšanā. Tagad mūs sāk apsteigt pat tādas pašvaldības, kas vēl nesen krietni atpalika. Ir mums liels uddenssaimniecības projekts, bet Eiropas Savienība piedāvā krietni vairāk naudas nekā mēs līdz šim esam ar projektu starpniecību izmantojuši. Tā ir liela rezerve. Apspriedīsim, kas šo jomu pārraudzīs.

Mans jājamzirdziņš ir ieviest skaidrību nekustamajos īpašumos. Viss pašvaldības nekustamais īpašums jāapzina un jāieraksta zemesgrāmatā. Šogad kaut kas jau ir darīts, bet jāstrādā vēl! Daļa ienākumu, ko gūstam no mūsu nekustamajiem īpašumiem, noteikti jānovirza atpa-

kaļ nekustamo īpašumu sapošanai, arī māju remontiem. Nevaram noskatīties, kā īpašumi sabrūk!

Te nonākam pie sociālās problēmas. Sliktā stāvoklī ir bijušās skolas ēkas — Nevejā, Vīdālē, Baltā skola, neatrisināts ir jautājums par Kaļķu atpūtas vietu. Cilvēki mitinās neap-

mierinošos apstākļos, izveidojusies nepievilcīga vide. Visas četras vietas dažos gados nespēsīm sapost, bet tas būs mūsu uzmanības lokā. Šīs ēkas ir jāizremontē, lai iedzīvotāji neatkarīgi no turības iegūtu normālus dzīvokļus. Tad arī mēs būtu tiesīgi prasīt pašvaldības noteiktās nomas maksas, un tad varētu skatīties, cik kuram konkrētā gadījumā jāsniedz sociālā palīdzība.

Skumji bija klausīties pirmsvēlēšanu laikā runāšanu pa kaktiem, ka Kristapsons, redz, tāpēc tīkojot pēc pagastveča krēsla, ka gribo iegūt pašvaldības zemes. Pilnīgas mulķības! Lai tie, kas tā runā, nepārzinot lietas apstākļus, atnāk un palasa protokolus! Piecpadsmit gadus bija neapsaimniekotas zemes Dūmelē, Kaļķos un Vīdālē. Pēc mana priekšlikuma deputāti pieņēma lēmumu pašvaldībai izsludināt šo zemju apsaimniekošanu, bet ne vairs par kadas-trālo vērtību, nē, liekot piecus procentus kadastrālajai vērtībai klāt! Pašvaldība tā iegūst papildu līdzek-

ļus, un tie jau ir tūkstoši latu. Vai tas būtu saimnieciski, ja pašvaldība par savu zemi neiegūtu neko?

Joprojām vislielāko vērību veltīsim izglītībai. Tāpēc ievērojami remontējam vidusskolu un pirmsskolas izglītības iestādi *Kurzemīte*. Esmu bijis liecinieks, kā rajonā pieņem skolas jaunajam mācību gadam. Mani neapmierina, ka klases tikai izmazgā un pārvieto solus. Jau pagāju-

Redaktora ziņa

Mani mīļie radiņi!

Nākamā rindiņa skan šādi: mums ir pieci gadiņi. Jā, novembrī aprit pieci gadi, kopš klajā nācis *Dundadznieka* pirmais numurs.

Nekādu dižo balli nerīkosim. Bet tā iegadījās, ka pirms pieciem gadiem, atsaucoties Gunāra Laicāna pārgalvīgajam uzaicinājumam veidot pašvaldības avīzi, pirmo intervēju savu tēvu, jo arī viņš novembrī ir apaļš jubilārs. Tātad šogad divas jubilejas. Tāpēc 28. novembrī, kad pagasta bibliotēkā (kur sākumā atradās *Dundadznieka* sēdeklis) tiksimies

ar dzejnieku Arnoldu Auziņu, mazliet atcerēsimies arī *Dundadznieka* piecus gadus.

Šajā laikā pa īstam esmu sapratis vienu: avīze ir nepilnības kalngals, jebšu avīze ir tikpat nepilnīga, cik nepilnīgs ir cilvēks. Bet pats trakākais ir tas, ka allaž, sākot veidot nākamo numuru, nezin no kurienes izlien doma, ka šo reizi varētu sanākt drusku labāk...

Paldies visiem, kas šo laiku ir bijuši kopā ar mums!

Alnis Auziņš

šā gadā pēc mana priekšlikuma paredzējam naudu klašu remontiem, un tas noteikti jāturpina. Skolas vide jāatjauno un jāuzlabo.

Man ir lepnums par Dundagu. Aizbraucu uz Laidzi un sapratu, cik pie mums tomēr ir labi un skaisti! Mūsu centrs spīd un laistās, un tas ir liels izpilddirektora Andra Kojro nopelns. Viņš varbūt pat izdara vairāk, nekā viens cilvēks spēj.

Kadru jautājumā nekādu būtisku pārkārtojumu nebūs. Man nav iebildumu ne pret vienu, kas ir manā vai izpilddirektora pakļautībā. Šīs pakļautības gan jāpārskata, jo viens cilvēks nevar būt divu kungu kalps. Tāpat jāpārliūko darba pienākumi. Kādam būs jāuzņemas papildu pienākumi, kādam tie samazināsies. Tas nenotiks ar asarām, bet sarunās. Jāuztraucas nav nevienam! Vienīgais, ko iedzīvotāji manīs, — es vairāk būšu uz vietas. Taisnība gan, kādreiz būs jāaizbrauc uz Talsiem, savu retu reizi arī uz Rīgu, jo visu *pa vadiem* nenokārtot.

Gribu kopā ar Nekustamā īpašuma nodaļas vadītāju vai ar kādu citu speciālistu apbraukāt mūsu pagastu. Vēlos uzzināt cilvēku domas, neapmierinātību, viņu skatījumu. Ļaudis nedrīkst atstāt galīgā bezcerībā. Arī budžetu sastādot, jāatstāj vairāk līdzekļu rezerves fondam. No tā varētu paņemt naudu, ja cilvēkam izmisuma brīdī jāizpalīdz.

Padomju laikos gandrīz visus Dundagas iedzīvotājus zināju seļā un arī viņu vajadzības. Tagad šīs zināšanas jāatjauno. Šogad atkal ievērojami

sarucis mūsu iedzīvotāju skaits. Kur katrs palicis, cik tieši aizbraukuši darbu un laimi meklēt ārzemēs? Arī es droši vien neiegūšu pilnīgu ainu, bet vismaz priekšstatu gan.

Alnis Auziņš
Jāņa Siliņa foto

Novembrī un decembrī

28.X plkst. 14.00 bibliotēkā novadnieka Arnolda Auziņa jubilejas ģenerālmēģinājums *Arnoldam Auziņam* 25 × 3.

28.X plkst. 18.00 pilī jaunākās idejas dāvanu iesaiņošanai. Līdzīgi ņemt visu dāvanu iesaiņošanai un vienu latu. Sīkākas ziņas veikalā *Lielzieds*.

1.XII plkst. 14.00 pilī Pētera Plakida autor-koncerts.

2.XII plkst. 19.00 pilī koncertā *Ziemassvētku prieku vēsta zvani pasaulei* zināmas un nezināmas Ziemassvētku dziesmas izpildīs Ventpils kultūras centra sieviešu koris *Venda*, Ventpils mūzikas skolas koris un solisti.

3.XII plkst. 15.00 pilī Ziemassvētku tirdziņa izstādes *Pašu rokām* atklāšana. *Musturkluba* rokdarbnieču darbu izstāde un dziju tirdzniecība (veikals *Musturs*). Izstādes darbosies līdz 15. XII katru darba dienu no plkst. 10.00 līdz 17.00. Jūsu darbus gaidīsim līdz 30.XI, ziņas pa tālr. 3237859 un 29141121.

3.XII plkst. 17.00 pilī koncertēs Rūdolfs Plēpis un dziedātāja Sandra, darbosies grāmatu galds. Ieeja skolēniem un pensionāriem Ls 1, pārējiem Ls 1,50.

17.XII pilī plkst. 13.00 Dundagas luterāņu mācītāja Armanda Klāva sprediķu grāmatas *Aicinājums uz sarunu* atklāšana. Koncertēs stīgu kameransamblis *Svētdienas kvartets*.

20.XII no plkst. 10.00 līdz 12.00 pilī donoru diena.

22.XII plkst. 12.00 pilī Ziemassvētku pasākums invalīdiem.

Runas vīriem ir spēks rokās

Pagasta padomē 23. oktobrī

► Pirmpirkuma tiesības

Atteicās no pirmpirkuma tiesībām uz nekustamajiem īpašumiem: *Silkalēji* (1,5 ha zemes, dzīvojamā māja un divas saimniecības ēkas), *Vecgrantiņi* (7,1 ha), *Brīvības iela 7* (0,29036 ha zemes, dzīvojamā māja, saimniecības ēka un pagrabs), *Pils iela 13A* (0,166 ha), *Lateves Videnieki* (15,35 ha), kā arī no *Griežiem* atdalāmā 4,3 ha zemes gabala un no īpašuma *Drosmes* atdalāmā 0,8038 ha zemes gabala.

► Papildlīdzekļi pilij

No papildus ienākošajiem līdzekļiem piešķīra Ls 1283 atsevišķu tualešu ierīkošanai pils jauniešu mītņē.

► Nosaukumu piešķiršana

No īpašumu *Dzintarzemes* atdalāmajam 2,1 ha zemes gabalam pie-

šķīra nosaukumu *Būvmeistari*. No īpašuma *Drosmes* atdalāmam 0,8038 ha zemes gabalam piešķīra nosaukumu *Sētas*.

► Pils skursteņa remonts

Piešķīra Ls 4197,98 pils skursteņa remontam.

► Kapličas skices

Iepazinās ar sagatavoto materiālu kapličas celtniecībai: uzmetumiem kapličas ārējam veidolam, izmantojamajiem celtniecības materiāliem, atrašanās vietai. Nolēma, ka kapliča un auto stāvlaukums būvējami vienā ceļa pusē. Celtniecībā izmantos betona maisījumu. Ēkai būs četrslīpju jumts un zvanu tornis.

► Mājapmācība

Pēc vecāku iesnieguma un saskaņā ar Vispārējās izglītības likuma

22. panta 2. punktu atļāva vienam pagasta iedzīvotājam 2005./2006. mācību gadā obligāto piecgadīgo un sešgadīgo bērnu sagatavošanu pamatizglītības apguvei veikt ģimēnē — mājmacībā.

► Mirušo personu pārvadāšana

Talsu rajona policijas pārvaldes darbinieki turpmāk nenogādās mirušos cilvēkus morgā. Nav arī skaidrības, kam valsts šādu pienākumu būtu uzlikusi. Uzdeva sociālajam dienestam ar specializējušos komercsabiedrību noslēgt līgumu par vientuļo mirušo pagasta iedzīvotāju transportēšanu uz Talsu Morgu un no morga uz apbedīšanas vietu 2007. gadā.

18. novembrī godināmie

Nolēma 2006. gadā prēmiju *Par mūža ieguldījumu Dundagas pagastam* pasniegt **Ārijai Jāvaldei** par mūža ieguldījumu pagasta bērnu audzināšanā. Nolēma atzinības rakstus *Es savai Dundagai* vērtībā pasniegt Lidijai Siliņai, Kārlim Ludevīgam un Asjai Feltei. Atzinības rakstus *Par*

traktorists, vidusskolas absolvents, bērnodārza audzinātāja un vēl, un vēl. Lūk, mūsu apliecinājums — dziedošs, latvisks, dundadzniecisks. Pēc pirmā dziesmu viņa koris apsēžas zāles aizmugurē. Kad pēc laika atskan Raimonda Paula *Ciela viņa*, tad izrādās, ka daļa koristu tomēr palikusi priekšā. Nu skan no skatuves un savdabīgi atbalsojas zāles beigās, līdz divas balsu frontes saplūst vienā, un šķiet, ka dzied visa zāle. Un tiešām — gribas dziedāt līdzī, būt kopā ar visiem, vienotai Dundagai... Varbūt vakara pats aizkustinošākais brīdis.

Bet tādu vēl daudz, un vis-

ieguldījumu pagasta attīstībā nolēma pasniegt Raitim Kristiņam, Atim Burnevicam, Ivaram Dambergam, Rutai Emerbergai, Sandrai Dadzei, Dacei Čoderai un Dundagas vidusskolas kolektīvam.

► Mazās skolas virtuve

Nolēma atbalstīt *Mazās skolas* ēdināšanas bloka renovāciju un avansā daļēji apmaksāt logu nomaiņu skolā (Ls 6000) un remonta un celtniecības darbus (Ls 5000). Atlikušos maksājumus ieplānot 2007. gada budžetā. Gaidāmā remonta dēļ līgumu ar SIA *Zītari LZ* par skolēnu ēdināšanu slēgs tikai līdz 31.05.2007.

...6. novembrī

► Padomes priekšsēdētāja demisija

Sakarā ar ievēlēšanu LR 9. Saeimā pēc paša lūguma un saskaņā ar likuma *Par pilsētas domes, rajona padomes, novada domes un pagasta padomes deputāta statusu* 3. panta 2. daļu ar 07.11.2006. atbrīvoja Gunāru

pirms — labie vārdi par katru godināmo. Kodolīgi un ar konkrētu tēlainību deputāts Valdis Rande iepazīstina ar Kārli Ludevīgu: «Kad man bija desmit gadu, Kārlis reiz mani uzaicināja: Atnāc pie manis, es tev ierādīšu, kā āmuru turēt rokās. Kad biju mazliet vecāks, Kārlis reiz teica: Atnāc pie manis, man ir zirgs, es parādīšu, kā to iejūgt.»

Tā labie vārdi izskan par ikkatru, un ikviens saņem pašvaldības un dundadznieku atzinību. Lielākā uzmanība šovakar pievērsta Ārijai Jāvaldei, kas atzīstas, ka uz pils skatuves stāv pirmo reizi. Un lieliska ir galvenās vakara gaviļnieces atmiņu

Laicānu no padomes priekšsēdētāja un padomes deputāta pienākumu veikšanas.

...13. novembrī

► Padomes priekšsēdētāja vēlēšanas

Likuma *Par pašvaldībām* 19. pants noteic, ka vietējās pašvaldības padomes priekšsēdētāju ievēlē no padomes deputātiem, aizklāti balsojot, un ikvienam ir tiesības izvirzīt kandidatūru vietējās pašvaldības padomes priekšsēdētāja amatam. Priekšsēdētājs ir ievēlēts, ja kandidāts saņēmis vairāk nekā pusi no ievēlēto deputātu balsu skaita. Priekšsēdētāja amatam tika izvirzītas divas kandidatūras: Austris Kristapsons un Valdis Rande. Aizklātā balsošanā ar 5 balsīm par pagasta padomes priekšsēdētāju ievēlēja Austri Kristapsonu.

Protokolus pārlūkoja Aivars Miška

Astoņpadsmītajā

Ar uzrunām, pašdarbnieku dziesmām, dejām un deklamācijām, un čaklāko ļaužu godināšanu pagāja valsts svētku svinīgais sarīkums Dundagas pili.

Nu jau daudzus rudenus izsijājam padarīto, lai tieši valsts dzimšanas dienā celtu godā *zelta kviešu krājumu*. Jaunais pagasta padomes priekšsēdētājs Austris Kristapsons un deputāts Aldons Zumbergs visus apsveica dzimšanas dienā. Jā, šajā dienā visi esam gaviļnieki, un par dažām svētku vakara *brīnumsvecītēm* pat gribējās iesaukties Gētes

varoņa vārdiem: Mirkli, jel apstājies!

Īpašs prieks par kori, kas sakuplojis kā šoruden mauriņš pēc ilgi gaidītā lietus. Lietpratīgās Sandras Lielanses vadīts, tas skan un aizrauj sev līdzī. Īpašs prieks par seju daudzveidību — sekretāre, pārdevēja, deputāts, skolotāja, pašvaldības darbinieces, skolotāja, bijušais

Vidusskolā

29. IX rītā skolā norisinājās Skolotāju diena. 12. klases skolēni bija sagatavojuši skolotājiem dažādas pārbaudījumus — ar aizsietām acīm, pārvarot šķēršļus, bija jānokļūst skolas zālē, kura bija pārvērsta par pirātu kuģi. Skolotājiem bija iespēja redzēt, kā notiek mācības un kādas zināšanas, prasmes apgūst bērni pirātu skolā.

6. X skolā skolēnu pašpārvalde rīkoja Čību dienu. Ikvienu skolēnu aicināja ierasties savās mīļākajās čībās, liekot lietā izdomu. Papildus klases veidoja savus stāstus un dzejoļus par to, kā, viņuprāt, ir radusies *Čību diena*. Dienas noslēgumā visi varēja izdejoties diskotēkā *Alfa*.

Skolēnu pašpārvalde aktīvi piedalās jauniešu organizācijas *Next* projektā *Jaunieši vēro*, kura mērķis ir sekmēt pilsoniskas sabiedrības veidošanos, veicinot jauniešu interešu aizstāvību Kurzemes pašvaldībās. Dalība projektā palīdzēs jauniešiem izprast savu pašvaldību darbības nozīmīgumu, savukārt pagasta padome sekmēs pašvaldības teritorijā dzīvojošo jauno cilvēku aktīvu līdzdalību un labvēlīgu attieksmi pret pašvaldības darbu. Līdz šim jaunieši ir apmeklējuši pagasta padomes izglītības un kultūras komisijas sēdes un mācību semināru Talsos. Turpmāk viņi apkopos gūtās atziņas un veidos informatīvo ziņojumu.

23. X trīs no skolēnu pašpārvaldes piedalījās Talsu rajona padomes jaunatnes lietu konsultatīvās

padomes rīkotajā **forumā Jaunietis nav sabiedrības problēma, bet gan tās attīstības resurs**. Tā mērķis ir aktualizēt jaunieša aktīvas nostādnēs nozīmī jaunatnes politikas veidošanā rajonā, kā arī veicināt jauniešu organizāciju sadarbību ar valsts iestādēm un pašvaldībām Talsu rajonā. Jaunieši diskutēja par skolēnu pašpārvaldes lomu rosīgas dzīves nostādnēs veidošanā, jauniešu nevalstisko organizāciju attīstību, par skolas, ģimenes, pašvaldības lomu jaunieša piederības un patriotisma jūtu veidošanā. Skolēnu pašpārvalde sagatavoja Latvijas neatkarības gadadienai veltītu viktorīnu *Mana Latvija*.

2. XI skolā notika 5. klašu uzņemšana. 8. klases bija sagatavojušas dažādus pārbaudījumus darbnī-

cās. Bija jāpārvar fiziski šķēršļi, jāprot salonā pareizi uzkrāsoties, būt ziņošiem, apmeklējot modes ateljē. 9. klases bija sagatavojušas svinīgu noslēguma pasākumu zālē, kur piekto klašu skolēniem pastāstīja, cik daudz un dažādu iespējas paveras mācībās, izklaidē un interešu izglītībā, mācoties mūsu skolā.

3. XI skolā bija 10. klašu uzņemšana. Darbnīcās skolēniem bija jāiztur grūti pārbaudījumi, iepazīstot dažādus produktus uz savas ādas, savukārt zālē 12. klases skolēni zīlēja *desmitajiem* nākotnes notikumus, dāvināja ķirbju sēkliņas un recepti ķirbju pīrāgam. Noslēgumā *desmitie* deva svinīgu zvērestu, tā kļūstot par pilntiesīgiem Dundagas vidusskolas skolēniem.

Pieminot Lačplēša dienu, 11. XI

Sējējs Dundagas pienotavai

Augusta Dundadzniekā rakstījām par Dundagas pienotavas piedalīšanos konkursā *Sējējs*. Pēc trim mēnešiem ir zināmi rezultāti. Tie ir iepriecinoši: mūsējie nominācijā *Lauksaimnieku kooperācija* — laureāti. Par to stāsta Pienasaimnieku lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības valdes priekšsēdētājs Guntis Pirvits.

— Kā uzzinājāt priecīgo vēsti?

— Nojausma, ka prēmija varētu būt mums, bija, jo kaut ko Gunārs Laicāns bija pačukstējis. Pa īstam uzzināju 3. novembrī Rīgā, Latviešu biedrības namā, kad piedalījos svinīgajā pasākumā un zemkopības ministrs Mārtiņš Roze un vides ministrs Raimonds Vējonis nosauca laureātus. Mums pārsteigumu ir bijis tik daudz, ka grūti ar kaut ko pārsteigt... Protams, patīkami, ka mūsu kooperatīvās sabiedrības

darbs tik labi novērtēts.

— Ko jums nozīmē šī nominācija un prēmija?

— To, ka valstī kooperācija ir vajadzīga. Prieks, protams, par saņemto atzinību, lai gan mēs apzināmies, cik grūti kooperatīviem pastāvēt. Bet mēs esam nolēmuši savu līniju turpināt. Gribētu, lai valsts atbalstītu arī ikdienā.

Paldies visiem tiem, kas ar mums sastrādājas, kas palikuši uzticīgi kooperācijas sistēmai. Paldies

tiem, kas mūsu produkciju pērk un pārdod tālāk. Pēc *piena kariem* apbrīnojami bija tas, kā tikām atpakaļ tirgū. Strādājam un turpinām attīstīties. Oktobra beigās pienotavu pārbaudīja Pārtikas un veterinārais dienests. Viss bija kārtībā. Tas — kolektīva nopelns.

Paldies Dundagas pagasta padomei, kas mūs atbalstīja, tāpat Leopoldam Ozoliņam un Zaļo un zemnieku savienībai! Ne velti dundadznieki vēlēšanās visvairāk bija balsojuši tieši par šo partiju. Cilvēki novērtē, kas ir būtisks un kas ne. Un nozīmīgs Dundagai ir jebkurš uzņēmums, kas dod darbavietas.

Arī *Dundadznieks* pievienojas apsveicēju pulkam, novēlot godam sagaidīt mūsu piensaimniekiem 80 gadu jubileju.

Diāna Siliņa

Atjaunosim izcirtumus!

2006. gada 24. X pieņemtie Ministru kabineta noteikumi Nr. 867 paredz grozījumus 2001. gada 11. IX Ministru kabineta noteikumos Nr. 398 *Meža atjaunošanas noteikumi*. Līdz ar to mežsargi 2006. gadā obligāti atjaunojamo platību pārbaudi veica no 1. VII līdz 1. XI.

Par atjaunotiem atzīti 155,0 ha valsts un 384,6 ha privāto mežu. Diemžēl šis skaītis varēja būt lielāks, jo par atjaunotiem nav atzīti 211,5 ha izcirtumu. Galvenie iemesli platību neatzīšanai ir nepietiekams kociņu skaits vai jaunās mežaudzes neizkopšana atbilstoši prasībām.

Kopšanu iespējams turpināt, kamēr to vēl atļauj laika apstākļi. Par izņemto platību jāpaziņo mežniecībai vai savam mežsargam. Pret īpašnie-

kiem, kuri līdz 2007. gada 1. I nebūs atjaunojuši obligāti atjaunojamos izcirtumus, uzsāks administratīvo lietvedību un piemēros administratīvo sodu. Aicinu meža īpašniekus steidzīgi apsekot savus izcirtumus un sākt vajadzīgos darbus. Padomu varat saņemt pie sava mežsarga vai pa tālruni 3242375 un 3242444.

Visi, kas 2006. gadā stādījuši mežu, var pieteikties uz kompensāciju par sausuma radītiem zaudējumiem mežsaimniecībā neatkarīgi no tā, vai platība ir atzīta par atjaunotu vai nav. Stādiem jābūt sertificētiem, un stādīto kociņu skaits nedrīkst būt mazāks par pusi no normatīvajos aktos noteikto.

Ēriks Bērzkalns, mežzinis

Liekam aiz auss

Pagasta aizsargājamie koki

Mūsu pagasts ir bagāts ar dižkokiem. Vai mēs, iedzīvotāji un zemes īpašnieki, to īsti apzināmies? Vai zinām, kuri ir īpaši aizsargājamie, aprūpējamie koki un kur viņi atrodas? Piedāvājam visu pagasta zināmo dižkoku sarakstu ar norādi uz īpašumu, kurā tie atrodas, kā arī lietpratējas skaidrojumu.

Lūdzam visu šo zemju īpašniekus rūpēties un saudzēt dižkokus, kā arī laikus ziņot pagasta Attīstības nodaļas darbiniekiem (tel. 3237857) vai Talsu rajona vides inspektoriem (tel. 3291836) par vēja vai dzīvnieku, vai arī nesaprātīgu cilvēku radītiem bojājumiem!

Gunta Abaja,
Attīstības nodaļas vadītāja

Dižkoku aizsardzība

Dižkoki ir vietējie un svešzemju sugu koki, kuru apkārtmērs 1,3 m augstumā vai arī kuru augstums nav mazāks par LR Ministru kabineta 22.07.2003. noteikumu Nr.415 *Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi* 2. pielikumā noteiktajiem izmēriem. Piemēram, ja to stumbra apkārtmērs 1,3 m augstumā pārsniedz: ozoļiem — 5 m, liepām, ošiem, gobām, vīksnām — 4 m, kļavām — 3,5 m, bērziem, priedēm, eglēm, melnalkšņiem — 3 m, kadiķiem — 0,8 m.

Dižkoku aizsardzību noteic LR likums *Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām* (02.03.1993.) un LR Ministru kabineta 22.07.2003. noteikumi Nr. 415 *Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi*.

Atbilstoši likumam dižkoki pieder pie dabas pieminekļiem. Dabas pieminekļi ir atsevišķi, savrupi veidojumi: aizsargājamie koki, alejas, ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi un citi dabas retumi, kam ir zinātniska, kultūrvēsturiska, estētiska vai ekoloģiska vērtība. Dabas pieminekļi — dižkoki — atrodas īpašā

valsts aizsardzībā, tos aizsargā un apsaimnieko, lai saglabātu dabas daudzveidību, savdabīgās, skaistās un Latvijai raksturīgās ainavas.

Likums noteic, ka zemes īpašniekiem un lietotājiem, uz kuru zemes atrodas dabas pieminekļis, ir pienākums dabas pieminekli aizsargāt un kopt. 10 m rādiusā ap aizsargājamiem kokiem (mērot no aizsargājamā koka vainaga projekcijas ārējās malas) tiek noteikta īpaši aizsargājama dabas teritorija, kurā nav atļauta tāda saimnieciskā darbība, kas var ietekmēt koka augšanu un attīstību vai mainīt vides apstākļus — ūdens un barošanās režīmu. Nav atļauts aizsargājamos kokus apkraut, laužt zarus, bojāt mizu, dedzināt dobumus un citādi pasliktināt koka augšanas apstākļus. **Dižkoku drīkst nozāgēt tikai tad, kad tas kļuvis bīstams** (apdraud cilvēku dzīvību un veselību, tuvumā esošās ēkas vai infrastruktūras objektus) **un ir saņemta reģionālās vides pārvaldes rakstiska atļauja. Arī bojā gājušu dižkoku drīkst novākt tikai ar reģionālās vides pārvaldes atļauju.**

Šo likumdošanas aktu prasību pārkāpumu gadījumā piemēro Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā paredzētos sodus.

Ja vērojama koka veselības pasliktināšanās vai tas kādu apstākļu dēļ ir gājis bojā, zemes lietotājam vai īpašniekam par to jāziņo pašvaldībai vai reģionālajai vides pārvaldei.

Liena Eidone, Valsts Vides dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes dabas aizsardzības daļas vecākā inspektore

KAS JAUNS PAGASTĀ?

Ziņo izpilddirektors Andris Kojro.

SIA Šlokenbeka turpina remontēt meža ceļus Dūmelē. Pavisam jāremontē 11, un Dūmelē tie ir vieni no garākajiem. Ceļi Ezeri — Alkšņuvalki (3,3 km) un Silkalēji — Dūmeles kapi (9 km) noklāti ar 20 cm un 6 cm biezu grants slāni. Laikapstākļi nelutina, tomēr darbs paveikts labi. Vispirms sagatavojot virsmu, pēc tam ar asfalta ieklājēju ieberot granti un to pieveļtnējot, atjaunotie ceļa posmi ir gludi kā galds. Strādājot vairāk nekā desmit transporta vienībām, darbi noris raiti.

Esam gatavi centrā tīrīt un kaisīt ar sāli Pils, Dinsberga, Maija, Skolas, Brīvības ielu (līdz asfalta beigām), kā arī vajadzības gadījumā citas ielas. Esam noslēguši līgumu ar Talsu ceļu rajonu.

Pirmsskolas izglītības iestādē Kurzemīte pilnībā atjauno virtuvi — izņem starpsienas, nomaina visas iekārtas, apkures caurules, kanalizāciju un ūdensvadus, ierīko jaunus sanitāros mezglus. Ap decembra vidu Kurzemītei vajadzētu tikt pie jaunās virtuves. Pašlaik bērnudārzam ēdienu gatavo Veselības un sociālās palīdzības centrs. Paldies Kurzemītes un VSPC saimei par izpratni!

Līdzko darbs beigsies Kurzemītē, sāks pārbūvēt virtuvi Mazajā skolā. Vienu klasi pārveidos par ēdamzāli. Remonta laikā ēdienu vedīs no vīdusskolas. Pašvaldība līdzfinansē

piekto daļu izmaksu, pārējo — valsts.

Mazajai skolai pilnībā nomainīts jumts. Dažās telpās remonta laikā nedaudz ielija lietūs, tomēr SIA *Namdaris RB* meistari padarījuši ievērojamu darbu. Ierīkots arī zibens novēdējs.

SIA Namdaris RB novembrī turpināja ieklāt pils gaitenļa grīdu. Līdz valsts svētkiem tai vajadzēja būt pilnībā gatavai.

Pils katlumājā a/s Komforts pievienojusi jauno apkures katlu, vēl kurinām arī veco. *Komforta* ļaudis apņēmušies otru jauno katlu izgatavot līdzīgu vecajam. Tas ļautu ietaupīt, jo no vecā katla varētu izmantot pamatni un varbūt vēl ko. 16. XI skurstenim ielika oderi. **Alnis Auziņš**

Re- ģistra Nr.	Koka suga	Apkār- t-mērs (m)	Aug- stums (m)	Īpašums	Kadastra numurs 8850 -	Atrašanās vieta
1878	Ozols	9,25	15	<i>Rīgzemes</i>	004-0007	200 m R no mājām, uz lauka.
1355	Ozols	6,98	28	<i>Pāces ūdensdzirnavas</i>	023-0078	50 m uz DA no Pāces tilta, Vecupes kreisajā krastā
826	Ozols	6,3	26	<i>A/s Latvijas valsts meži</i>	020-0222	Dundagas parka DA stūrī
839	Ozols	6,16	26	<i>Ezerkalni</i>	023-0006	Pretī <i>Spīdolām</i> , šosejas otrā pusē.
837	Ozols	6,10	19	<i>Kaziņas</i>	023-0085	200 m uz R no mājas, pie upes.
836	Ozols	6,08	26	<i>Kaziņas</i>	023-0085	180 m uz R no mājas, pie upes.
1382	Ozols	5,85	29	<i>Vilkragi</i>	029-0015	Raķupes labajā krastā, 750 m virs Pārkactes ietekas, mežmalā, krūmos.
	Ozols	5,72		<i>Mālēji</i>	030-0001	100 m uz ZR no <i>Mālējiem</i> .
838	Ozols	5,62	18	<i>Mālkalni</i>	027-0004	Māju iebraucamā ceļa kreisajā pusē.
	Ozols	5,6		<i>Vecporsi</i>	230-0046	450 m uz D no Pāces kapiem.
1360	Ozols	5,6	22	<i>A/s Latvijas valsts meži</i>	020-0222	Raķupes kreisajā krastā, 100 m RD no Pārkactes ietekas Raķupē, pļavas malā.
1361	Ozols	5,55	24	<i>A/s Latvijas valsts meži</i>	020-0222	Raķupes kreisajā krastā, 1,3 km pirms Pārkactes ietekas Raķupē, krūmājā.
827	Ozols	5,5	30	<i>A/s Latvijas valsts meži</i>	020-0222	Dundagas parkā.
1364	Ozols	5,31	26	<i>A/s Latvijas valsts meži</i>	020-0222	Raķupes kreisajā krastā, 1625 m no <i>Jāņknūtiem</i> .
1381	Ozols	5,25	26	<i>Varlejas lernieki</i>	029-0002	Raķupes labajā krastā, 350 m D no <i>Varlejām</i> .
1357	Ozols	5,04	22	<i>A/s Latvijas valsts meži</i>	020-0222	225 m uz D no <i>Gobām</i> , Pāces kreisajā krastā, 30 m no upes uz lauka.
828	Ozols	4,96	25	<i>A/s Latvijas valsts meži</i>	020-0222	Dundagas parka DA stūrī.
1879	Ozols	5,07	23	<i>Kanānzemes</i>	004-0022	250 m uz D no <i>Rīgzemēm</i> , uz lauka.
1880	Ozols	5,03	20	<i>Rīgzemes</i>	004-0007	200 m uz D no mājām, uz lauka.
	Ozols	5,02		<i>Jaungrāveri</i>	021-0056	Ceļa Dundaga — Ķurbe kreisajā pusē, 150 m uz A no <i>Jaungrāveriem</i> .
1358	Ozols	4,87	20	<i>A/s Latvijas valsts meži</i>	020-0222	Pāces kreisajā krastā, ZR 5 m no upes.
1383	Ozols	4,86	29	<i>Vilkragi</i>	029-0015	Raķupes labajā krastā, 1750 m DA no <i>Jāņknūtu</i> mā-jām.
1384	Ozols	4,84	25	<i>Jāņknūti</i>	029-0003	Raķupes labajā krastā, 225 m DA no <i>Jāņknūtiem</i> .
1385	Ozols	4,81	23	<i>Jāņknūti</i>	029-0003	Raķupes labajā krastā, 400 m DA no <i>Jāņknūtiem</i> .
1362	Ozols	4,78	22	<i>A/s Latvijas valsts meži</i>	020-0222	Raķupes kreisajā krastā, 1,1 km pirms Pārkactes ietekas Raķupē, krūmājā.
1386	Ozols	4,72	29	<i>Vilkragi</i>	029-0015	Raķupes labajā krastā, 1725 m DA no <i>Jāņknūtiem</i> .
1387	Ozols	4,59	26	<i>Vilkragi</i>	029-0015	Raķupes labajā krastā, 1800 m DA no <i>Jāņknūtiem</i> .
1363	Ozols	4,57	25	<i>A/s Latvijas valsts meži</i>	020-0222	Raķupes kreisajā krastā, 250 m pirms Pārkactes ietekas Raķupē, krūmājā.
835	Ozols	4,44	26	<i>Kaziņas</i>	023-0092	Gar Pāces upi.
815	Ozols	4,2	22	Dundaga, <i>Pils iela 8</i>	020-0287	Pie baznīcas.
829	Ozols	4,09	26	<i>A/s Latvijas valsts meži</i>	020-0222	Dundagas parka A malā, A pie deju grīdas.
830	Ozols	4,05	29	<i>A/s Latvijas valsts meži</i>	020-0222	Dundagas parkā, Pāces labajā krastā, 470 m DR no estrādes.
831	Ozols	4,04	27	<i>A/s Latvijas valsts meži</i>	020-0222	Dundagas parkā, 90 m D no deju grīdas, lauces malā.
1388	Ozols	4,01	25	<i>Vilkragi</i>	029-0015	Raķupes labajā krastā, 1775 m DA no <i>Jāņknūtiem</i> .
834	Ozols	4,0	17	<i>Kaziņas</i>	023-0092	Gar Pāces upi.
1389	Ozols	3,68	24	<i>Vilkragi</i>	029-0015	Raķupes labajā krastā, 1550 m DA no <i>Jāņknūtiem</i> .
832	Ozols	3,1	40	<i>A/s Latvijas valsts meži</i>	020-0222	Dundagas parkā.
833	Ozols	2,8	39,5	<i>A/s Latvijas valsts meži</i>	020-0222	Dundagas parkā.
	Liepa	6,02		<i>Grīvas</i>	021-0012	200 m uz A no Grīvu karjera.
148	Liepa	5,8	20	Dundaga <i>Pils iela 8</i>	002-0287	Pie baznīcas.
	Liepa	5,40		<i>Dižliepas</i>	021-0049	Pie <i>Dižliepām</i> .
	Liepa	5,00		<i>Dižliepas</i>	021-0049	Pie <i>Dižliepām</i> .
	Liepa	4,95		<i>Dižliepas</i>	021-0049	Pie <i>Dižliepām</i> .
1881	Liepa	4,9	20	<i>Čāči</i>	032-0027	Pie bij. <i>Čāčiem</i> , Tiņģeres ceļa kreisajā pusē, 450 m no ceļa, <i>Birznieku</i> virzienā.
	Liepa	4,65		<i>Dižliepas</i>	021-0049	Pie <i>Dižliepām</i> .
149	Liepa	4,35	17	<i>Anaži</i>	031-0006	Pie mājas, pļavā.
1034	Liepa	4,16	20	<i>Vilkragi</i>	029-0015	Raķupes labajā krastā, pļavā 875 m uz ZR no bij. <i>Leišu</i> mājas.
	Liepa	4,10		<i>Kužnieku kapi</i>	027-0055	Pie Dinsberģa kapa.
2024	Liepa	1,9	43	<i>A/s Latvijas valsts meži</i>	020-0222	Dundagas parkā.
372	Priede	3,38	21	<i>Kaziņas</i>	023-0092	350 m uz ZR no <i>Kaziņām</i> , pie Pāces upes.
371	Priede	3,3	25	<i>Mazantes</i>	010-0049	400 m A no bij. <i>Antes</i> mājām.
3051	Priede	3,14	20	<i>Baznīcas kalns</i>	001-0035	300 m R no <i>Irbes mācītājmuīžas</i> , Mazirbes kapu ZA malā, 40 m DR no baznīcas.
3052	Priede	3,0	21	<i>Baznīcas kalns</i>	001-0035	200 m R no <i>Irbes mācītājmuīžas</i> , 7 m DA no Mazir-bes baznīcas.
373	Priede	2,93	17	<i>Kārkli</i>	023-0065	3 km no Pāces, Pāces — <i>Varlejas</i> ceļmalā, pretī <i>Kārķļu</i> mežsargmājām.
1480	Egle	3,02	39	<i>Vilkragi</i>	029-0015	1225 m DA no <i>Jāņknūtiem</i> , Raķupes labajā krastā.
1479	Egle	3,0	30	<i>A/s Latvijas valsts meži</i>	020-0222	1200 m no <i>Jāņknūtiem</i> , Raķupes kreisajā krastā.
1988	Egle	2,21	42	<i>A/s Latvijas valsts meži</i>	020-0222	Dundagas parkā.
2058	Bērzs	3,69	26	<i>Andrejsārti</i>	001-0013	Pie mājas.
	Bērzs	3,24		<i>Pērkoņmeiri</i>	018-0070	Ceļa Kaļķi — Ģipka labajā pusē, 100 m uz A no bijušām <i>Pērkoņmeiru</i> mājām.
962	Bērzs	2,72	32	<i>A/s Latvijas valsts meži</i>	020-0222	Raķupes kr. krastā, 200 m no tilta, 400 m no Dundagas — <i>Akmeņkalnu</i> ceļa, mežā.
233	Īve	1,7	7,8	<i>Jaunlīdumi</i>	004-0001	300 m ZA kraujas malā.
234	Īve	1,45	9	<i>Celmi</i>	004-0001	Starp <i>Mežmaļiem</i> un <i>Celmiņiem</i> , aiz <i>Mežmaļiem</i> gar krauju.
1481	Īve	1,11	6	<i>Nevejas skola</i>	008-0068	Pie <i>Nevejas</i> skolas, starp skolu un saimniecības ēku.
235	Īve	0,5		<i>Celmi</i>	004-0001	Starp <i>Mežmaļiem</i> un <i>Celmiņiem</i> , aiz <i>Mežmaļiem</i> gar krauju.
236	Īve	0,5		<i>Celmi</i>	004-0001	Starp <i>Mežmaļiem</i> un <i>Celmiņiem</i> , aiz <i>Mežmaļiem</i> gar krauju.
274	Kadiķis	1,2	10	<i>Jaunanaži</i>	031-0008	Mājas pagalmā.
	Pīlādzis	2,13		<i>Valpenes Vidiņi</i>	031-0044	100 m uz Z no Valpenes pusmuižas.
387	Pīlādzis	2,12	13	<i>Anaži</i>	031-0006	Iebraucamā ceļa kreisajā pusē.

Ciemos

JAUNDUNDAGA

Ciems, kas izveidojies 20. gs. sākumā, sadalot *Ādgēru* vecsaimniecību, ir neparasts visu pārējo Dundagas pagasta ciemu vidū. Apmēram 25 cilvēki ieguvuši pavisam nelielus (1 — 2 hektārus) amatnieku zemes gabalus. Interesanti, ka Fricis Īvnieks savā pagasta aprakstā 1938. gadā min vien dažas mājas, toties apmēram 20 mazmājnieku un nomnieku uzvārdus — bez mājvārdiem. Savukārt jau pēc trim gadiem tautas skaitīšanā minētas 23 mājas. To saimnieku uzvārdi pa lielākai daļai sakrīt ar F. Īvnieka uzskaitījumu.

Kā stāsta vecākais jaundundadznieks Kārlis Ludevīgs, kamēr Jaundundagā darbojas pagastmāja (1903. — 1926. gads), tieši tur ir pagasta centrs un valda vislielākā rosība. To apliecina arī Jāņa Sauleskalna hronika.

NO FRICĀ ĪVNIEKA PAGASTA APRAKSTA

Rožlejas, Bērslidumi, Ratnieki.

Mazmājnieki un nomnieki uz pagasta valdei piederošas *Ādgēru* mājas zemes (23 uzvārdi).

Jaunsaimnieki: Ratnieki.

Vecais pagasta nams; Jaunā nespējnieku māja; Vecā nespējnieku māja; Feldšera māja; Dundagas pārtikas biedrība (1891), savs nams Jaundundagā (celts 1909), darbību pārtrauc 1915. VII — 1920. g.; *Dundagas patērētāju biedrība* (ar 1920), veikals Jaundundagā; *Biškopības biedrība «Dravniece»*; *Jaundundagas amatnieku biedrība «Censība»* (1923.9. III); *Latviešu veco strēlnieku biedrības Dundagas nodaļa* (1929), viens no biedriem Ernests Krastiņš Jaundundagā; *Jaundundagas iecirkņa mežniecība* (Kārlis Linde); *Dundagas patērētāju biedrības veikals Nr. 2*, pašu mājā; *tirgotava*, īpašnieks Klāvs Grīnbergs.

Jāpiebilst, ka jēdzieni «vecais» un «jaunais» saistībā ar pagastmāju ir vēsturiski mainīgi un jāizprot, skatot konkrētā teksta tapšanas gadu.

PAGASTMĀJAS CELTNIECĪBA, CIEMA IZVEIDOŠANĀS

P. Dreiberģa atmiņas «Kopdarbībā». No Dundagas kultūras dzīves

Pagasta vecākā Popmaņa laikā 1891. g. (pēc Roviča atcelšanas no amata) mums bija tas gods saņemt savā pagasta namā augstāko valdības priekšstāvi, Kurzemes gubernatoru Sverbejevu. Popmans bija ar baronu saķildojušies. Viņš bija atteicies no pagasta puses būvēt akmeņa tiltu pār Dundagas diķa asti, kur bija jābrauc gar jaunpili arī pagasta ļaudīm uz magazīnas klēti, kura no seniem laikiem no muižas tur bija nodota pagasta lietošanai. Barons par šādu pretošanos uzteica magazīnas klēti un pagastam vajadzēja ierīkot to *Ādgēra* mājās pie darbā. Pagasts šo māju nesen bija nopircis. Bet barons, prāvodamies ar pagastu, vēlāk uzcēla jaunu pagasta māju atņemtās mājas vietā, lai pagasta valdi ar visām pagasta darīšanām varētu aizcelt projām no savas muižas un pils tuvuma. Še tad

tiecošus jautājumus un izvirzīja jaunus ierosinājumus turpmākas pašvaldības darbības virziena nosprašanai un izveidošanai. Šādas privātas apspriedes pie jautru un patriotisku dziesmu skaņām nereti ievilkās līdz pusnaktij un varēja arī traucēt baronu viņa nakts mierā, tādēļ arī baronam tas nevarēja patikt un viņš jau agrāk bija licis manīt savu vēlēšanos aizvirzīt šo pagasta sabiedrisko centru tālāk no muižas. Arī patērētāju biedrības nodibināšana nebija baronam prātam, kura, neskatoties uz nepiemērotām telpām pagasta namu kūts ēkā, bija attīstījuse rosīgu darbību un radīja Dundagas muižā pastāvošam žīda Rabinoviča tirdzniecības veikalam bīstamu konkurenci. Visu to ievērojot, arī pagasta pašvaldība atzina par vajadzīgu iegūt plašākas telpas, kur viņai būtu vairāk rīcības brīvības, lai varētu sabiedrības saimnieciskās un kulturālās vajadzības apmierināt. Šāds nodoms pieņēma reālu virzienu, kad barons 1901. g. 3. februārī iesniedz pagasta valdei oficiālu priekšlikumu par vēl pastāvošo strīdu jautājumu nokārtošanu un izslēgšanu ar viņu miera ceļā. Savā priekšlikumā barons uzstāda šādus noteikumus: 1) Tagadējais pagasta nams būvēts no viņa tēva 1864. — 1865. gadā un 1884. g. paplašināts un pārbūvēts no pagasta pašvaldības, pie kam vietnieku pulks ar 1884. g. 19. marta lēmumu atzinis barona tiesības pieprasīt namu saņemt atpakaļ, atmaksājot pagastam visus pārbūves izdevumus. Viņš ir ar mieru uzbūvēt pagastam jaunu namu tādos pašos apmēros kā līdzšinējais un nodot to pagasta īpašumā, pārņemot atpakaļ tagadējo. Attiecīga lieluma zemes gabalu, kur var uzbūvēt pagasta namu, kūti, malkas šķūni, pagrabu, zirgu palieveni ar pietiekošu pagalma laukumu, viņš ir ar mieru ierādīt mācītāja muižas ganībās pie Mazirbes līdceļa apm. 2 km no Dundagas muižas. Uz ierādītā zemes gabala nedrīkst atvērt tirdzniecības un rūpniecības uzņēmumus, tējniecības ēdienu veikalus, ne arī celt ēkas privātdzīvokļiem un sabiedriskām organizācijām. Ja pagasts vēlētos saviem darbiniekiem piešķirt zemes gabalus saimnieciskām vajadzībām, tad viņš ir ar mieru tos iznomāt par 3 — 5 rubļiem nomas naudu par pūrvietu un noslēgt nomas līgumus uz savu dzīvības laiku.

.. Barona priekšlikums principā ieguva vietnieku pulka piekrišanu, un tūlīt iesākās arī pārrunas un sarakstīšanās par priekšlikuma realizēšanu. Sevišķi grūti bija panākt vienošanos jautājumā par aizliegumu uz pagasta nama būvei ierādītā zemes gabala celt citas ēkas sabiedriskām vajadzībām un ierīkot tirdzniecības un rūpniecības uzņēmumus. Šinī jautājumā barons negribēja piekāpties, kamdēļ vietnieku pulkā radās nodoms par kādas zemnieku mājas izpirkšanu, uz kuras zemes viņam būtu vairāk rīcības brīvības. Vispiemērotākā māja šim nolūkam izrādījās *Ādgēri* 2,5 km attālumā no Dundagas centra. Ar mājas īpašnieku Kārli Veidneru tika uzsāktas sarunas, kurām drīzi vien bija arī reāli panākumi, tā kā vietnieku pulks jau 1901. g. 11. oktobrī varēja galīgi izlemt par mājas pirk-

.. Sarunas ar baronu pa to laiku arī bija ļoti pāvirzījušās uz priekšu, tā kā 1902. g. 11. janvārī pagasta vietnieku pulka pilnvarotie *Deides* saimnieks Janis Melenbergs, *Paisalu* saimnieks Heinrihs Ansabergs un Dundagas patērētāju biedrības grāmatvedis Janis Fricsons varēja baronam celt priekšā pagasta vietnieku pulka līguma noteikumus, kuri visumā sakrita ar barona priekšlikumiem, izņemot dažus pārgrozījumu būves plānā ..

Pēc *Ādgēru* mājas pirkšanas līguma noslēgšanas pagasta valde arī tūlīt sāka rīkoties par mājas zemju izmantošanu. Tika izraudzīta būves vieta pagasta namam, kā arī nozīmēti attiecīgi zemes gabali pašvaldības darbinieku dienesta zemēm un turpmāk ceļamai nespējnieku patversmei, pārējā zeme tika sadalīta 25 apbūves gabalos ap 1 — 5 pūrvietas platībā. Tā kā bija paredzams, ka ar pagasta valdes pārņemšanu uz jaunu vietu tur nodibināsies arī sabiedriskas darbības centrs, tad uz ieprojektētiem zemes gabaliem radās daudz pieprasītāju. Starp pieprasītājiem kā pirmo ievēroja Dundagas patērētāju biedrību,

kurai iznomāja 2 pūrvietas lielu zemes gabalu jauna nama celšanai tieši pretim jaunbūvējamam pagasta namam. Ar nomniekiem tika noslēgti notariāli nomas līgumi uz 48 gadiem, un jaunie nomnieki sāka steidzīgi vien rīkoties, sagatavot būvmateriālus jaunu ēku celšanai.

(Tiktāl — J. Sauleskalna hronika.)

Pie temata Pagasta pašvaldība

Ēka (t.s. jaunais pagasta nams) celta ap 1903. gadu. «Jaunais» tāpēc, ka agrāk pagasta valde atradās «vecajā» namā (tag. Šlīteres ielā 1). Šis «vecais», 1884. gadā pārbūvētais nams bija barona īpašums. Tajā toreiz bija vienīgā zāle Dundagā, kur dziedāšanas biedrība varēja mēģināt, uzstāties, rīkot teātra izrādes. Protams, par labu nomas maksu baronam. Bet lielkungam nepatika, ka daudz zemniekļaužu pulcējas viņa pils tuvumā. Kur nu vēl klausīties ļautiņu dziesmās, kas plūda pāri diķim un spiedās caur pils logiem! Barons labāk bija ar mieru ierādīt pagastam jaunu zemes gabalu Jaundundagā un palīdzēt ar būvēšanu. Un jauno namu uzcēla tieši tādu pašu kā veco.

No nepublicētā Ernesta Ābola manuskripta Latvijas lielākais pagasts; KSM

Alnis Auziņš

Autors pateicas par atbalstu raksta sagatavošanā I. Abajam, K. Ludevīgam, M. Lūsei, V. Purmalei, I. Šāvējai un I. Vitmanei.

(Turpinājums nākamajā numurā)

• 20. gs. sākumā pie jaunuzceltā pagasta nama Jaundundagā. Foto no K. Ludevīga albuma

Tā, piemēram, 20. gs. sākumā, kad bija uzcelts pagatsnams Jaundundagā, to sauca par «jauno», bet jau 20. gs. 30. gados tas ir «vecais» pagatsnams.

1941. GADA

TAUTAS SKAITĪŠANAS DATI

Alksbirzes, Anškeni, Austrumi, Bērslidumi, Dārznieki, Ezeriņi, Graudiņi, Grigaiti, Gruzdiņi, Jakobsoni, Jaunupji, Krastiņi, Laktiņi, Ošmeži, Rozenfeldi, Rozenfeldi (Kapmaļi), Saulienes, Saulrieti, Smiltāji (Stāvakmeņi), Tenderi, kā arī bijušais pagasta nams un vecā feldšera māja.

Gandrīz puse mājvārdu darināti no māju saimnieku uzvārdiem, piemēram, *Anškeni* (Līna Anšķens), *Ezeriņi* (Jurgis Ezeriņš), *Gruzdiņi* (Mārtiņš Gruzdiņš). Jaundundadznieces Ilga Vitmane (dz. Sirkele) un Vija Purmale piebilst, ka padomju varas gados Jaundundagas māju vārdi tā pārdēvēti, lai tie sāktos ar burtu «a». Tagad daļai atjaunots vecais nosaukums.

ar laiku nodibinājās miestīņš Jaundundaga.

Ventas Balss (VB) 1927/46, Kubalu skolas-muzeja materiāls

No Jāņa Sauleskalna

Dundagas pagasta hronikas (1938. g.)

(Fragmenti publicēti ar hronikas glabātājas Ilzes Šāvējas kundzes laipnu atļauju.)

Pagasta nams jau no pašvaldības nodibināšanas laika (patiesi vecais pagatsnams Šlīteres ielā 1. — A. A.) bija izvirzījies par pagasta sabiedrisku — kulturālu organizāciju centru. Še notika patērētāju biedrības, krāj-aizdevu kases un dziedāšanas biedrības valdes sēdes, kora un orķestra mēģinājumi, kā arī pasta sūtījumu pieņemšana un izdošana. Pēc sēžu oficiālas izbeigšanas bieži vien notika organizāciju pārstāvju un pašvaldības darbinieku kopējas privātsapspriedes, kurās sabiedriskie darbinieki parasti pie glāzes alus pārrunāja dažādus uz pagasta pašvaldību un sabiedrisko dzīvi at-

• 19. — 20. gs. mija. Dundagas barona dārzs (tagad tirgus laukums), iespējams, pa labi dārznieks Pauls Lapīņš, nākamais Lapīņu saimnieks. Foto no M. Lūses albuma

To atceramies novembrī

Rosīgā misis Jāvalde

Šī gada prēmijas *Par mūža ieguldījumu Dundagas pagastam* laureāte Ārija Jāvalde Dundagas bērnudārzā izaudzinājusi vairākas dundadznieku paaudzes. Viņa dziedājusi kori, dejojusi, lasījusi un runājusi dzeju, bet vistuvāk sirdij bijis teātris. Aktīvi piedalījies latviešu — dāņu biedrībā. Tagad vada Dundagas pensionāru apvienību un kalpo luterāņu baznīcā. Tur rūpi par savu dzimtu un ir brīnišķīga vecmāmiņa.

— Kā tas sanācis, ka jūs, dzimusi un augusi Lejaskurzēmē, Aizvīķu pagastā, kas robežojies ar Lietuvu, saņemat prēmiju *Par mūža ieguldījumu Dundagas pagastam*?

— Vidusskolu beidzu Vaiņodē 1961. gadā. Tajā laikā populārs bija sauklis: «Visi pēc vidusskolas uz laukiem!» Arī es divus gadus nostrādāju vietējā kolhozā. Tad gan domāju: palikt jau te nepalikšu, aizgāju mācīties tālāk. Beidzu Rīgas Pedagoģisko skolu. Pēc tam — sadale. Uz Vaiņodi atpakaļ negāju: tur bija *gorodoks* un pārsvarā bērnudārzā bija krievu virsnieku bērni. Lai Dievs nedod ar smalkajām ofieru madāmām!

Bija izvēle: vai nu Bauska, vai Dundaga. Pasniedzēja aicināja doties uz Bausku, jo Rīga tuvu, vēlāk varētu arī uz galvaspilsētu pārcelties, redzētu visas teātra izrādes. Interesējos par mākslu un literatūru, divu gadu laikā no galvas zināju visu teātru repertuārus. Dundagā man piedāvāja dzīvokli, bet Bauskā nebija, kur dzīvot. Tad kādu dienu pa veco ceļu cauri liepām ar autobusu iebraucu Dundagā. Man tā iepatikās uzreiz, jo mana dzimtā puse karā bija ļoti saārdīta, bet te bija zaļa oāze, pils un parks. Pretstats bija satricošs. Ieejot bērnudārzā, pirmo satiku Lilitu Freimani, arī no manas puses — Rudbāržiem. Darbā mani

ievadīja bērnudārza vadītāja Valētiņa Kļaviņa. Viņa rūpējās par to, lai kolektīvs būtu saliedēts un drau-

dzīgs. Bērnudārzā esmu nostrādājusi gandrīz 40 gadus: kādus 22 gadus biju audzinātāja, pēc tam — metodīke.

— Ja cilvēks vienā vietā nostrādā tik ilgi, tad taču ir kāds īpašs iemesls, kāpēc viņš to dara. Kas jūs saistīja?

— Tajā laikā nebija rasts mainīt darbavietas. Nostrādāt visu mūžu vienā — tā bija goda lieta. Un vēl — man bija tāda sajūta, ka neko citu es neprotu. Darbs bērnudārzā man, protams, patika.

Vispirms vēlējos būt medmāsa.

Bet, tā kā divus gadus pēc vidusskolas biju strādājusi, baidījies, ka neizturēšu konkursu. Taču tagad, salīdzinot savu un medmāsas darbu, domāju — mana izvēle bijusi pareiza. Mans darbs ir pievilcīgs, patīkams, noderīgs un vajadzīgs. Turklāt, strādājot ar bērniem, cilvēks jūtas mūžam jauns.

Man dzīvē ir bijusi liela mīlestība un lielas sāpes. Tad, kad tev klājas labi, tu arī ziedi un spēļ dot citiem. Bet, kad tev sāp, tu esi citādāks. Bērni pamana visu, un tāpēc tu nedrīksti būt bēdīgs un iegrimis sevī. Viņi jautā, kāpēc tev asaras acīs, kāpēc tu esi skumja. Arī paši paliek klusi un bēdīgi. Kas tad nu tagad būs, kad visi sēdēsīm un bēdāsimies? Ir jāsaņemams.

Tas ir darbs, kurā nekad visiem labs nebūsi. Nekāda *caca*, kas ar bērniem tikai kampjas, neesmu bijusi. Mums bija darbīga diena: daudz sporta nodarbību, pārgājienu, dabas vērojumu un darbs. Kad es tā pārdomāju, tad secināju, ka ir divas lietas, ko vairs nekad neatļautos: kāpšanu luterāņu baznīcas tornī un peldēšanos jūrā. Kāpjot tornī, protams, kāds raudāja, cits varonīgi kāpa, vēl dažs palika lejā. Bet skats no baznīcas torņa bija pasakains. Un tie, kas tur uzkāpa, noteikti šo skaistumu atcerējās. Vasarā mums bija braucieni uz jūru. Esam gājuši ar visu grupu jūrā. Bērniem patika, pati visur biju klāt.

— Kā ar teātra spēlēšanu?

— Visur piedalīties sāku jau no pirmās klases 1950. gadā. Skolotāji iesaistīja, nemaz citādi nevarēja. Bērni toreiz veidoja piramīdas, es, būdama vismazākā, parasti atrados pašā augšā. Vidusskolā un kolhozā jau spēlējām teātri. Dundagā arī mani vienkārši ievilka. Iestudēja izrādi *Zosis*, un vajadzēja vienu spēlētāju. Droši vien jau pati bērnudārzā biju papļāpājusi, ka man patīk teātris. Tā viss sākās arī Dundagā. Mūs vadīja skolotāja Anna Grīnberga, pēc tam Artūrs Kaže, mēģinājumi un uzstāšanās notika tautas namā.

— Kura no iestudētajām lugām jums visvairāk gājusi pie sirds?

— Pārsvarā jau iestudēja darbus ar laikmeta elpu — tā laika padomju lugas. 1971. gadā, pirms aiziešanas uz Rīgu, A. Grīnberga iestudēja Džona Patrika komēdiju *Dīvainā mi-*

sis Sevidža, tā bija dziļi psiholoģiska luga, kas visiem patika.

— Kā sākāt darboties *Dzejas klubā*?

— Prom no Dundagas aizgāja A. Grīnberga un A. Kaže, bet par biežu viesi kļuva dzejnieks Laimonis Kamara. Vaira Lapiņa sāka pulcēt kopā tos, kam patīk dzeja. Pasākumi bija tematiski, vienmēr labi sagatavoti. Pats Kamara bija labs stāstītājs, inteligents cilvēks. Gaidīdami kādu dzejnieku ciemos, lasījām viņa darbus, mācījāmies katrs kādu dzejoli. Vairākas reizes gadā sagatavojām dzejas kompozīcijas. Rīkojām Dzejas dienas. Vaira iestudēja *Poēmu par pienu*, tā ļoti patika Imantam Ziedonim, šī darba autoram. Viņš sacīja: «Nemaz nezināju, ka manu poēmu var paņemt arī no otra gala.»

Dundagā tikāmies ar ļoti daudziem latviešu dzejniekiem. Drīzāk būtu jājautā, kurš no viņiem nav bijis *Dzejas klubā*. Braucām ekskursijās pa rakstnieku dzīves vietām. Izbraukājām visu Latviju. Bērnus ņēmu līdzī gan uz tikšanās reizēm, gan ekskursijās. Tas bija brīnišķīgs laiks.

— Kad nebija vairs *Dzejas kluba*, jūs tik un tā atradāt, kur rosīties.

— Jā, bez sabiedrības es nevaru. Iestājos latviešu — dāņu biedrībā. Divas reizes biju Dānijā, esmu redzējusi, kādi bērnudārzi tur. Man ir, ar ko salīdzināt. Tagad vaidu Dundagas pensionāru apvienību. Tā kā tik bieži esmu Melližos, kas tad es par vadītāju? Bet neviens cits neņemtas to darīt.

— Kopš 2005. gada rudens

jūs esat arī luterāņu draudzē.

— Mammās rokassomiņā atradu savu veco kristību apliecību, kas datēta ar 1947. gadu. Saprātu, ka jāsakārto sava garīgā dzīve.

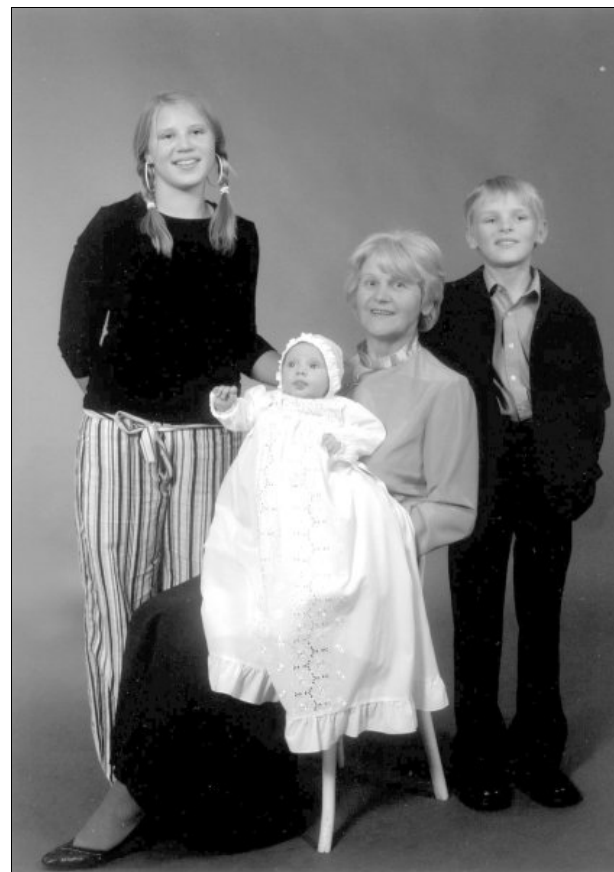
— Kas ir mainījies, kopš esat draudzē?

— Mani ienācis dziļš miers un pašlāvība uz Dievu. Ļoti patika iesvētes mācības. Domāju, ka draudzei ir ļoti spēcīgs mācītājs. Priecājos, ka draudzē noris rosīga dzīve un ka varēju izrauties pagājušos Ziemassvētkos uz Ģipkas baznīcu, bet vasarā — uz Kolkas dievnamu.

— Kas jums vēl sagādā prieku?

— Priecājos par to, ka Dundaga attīstās. Īpaši novērtēju, ja notiek kaut kas jauns un labs, kas saistīts ar bērnudārzu. Prieks par bērniem un mazbērniem. Visu mūžu esmu ņēmusies ar citu bērniem un mazbērniem, bet tagad man ir tas gods un laime audzināt arī savu mazmeitiņu — gadu un astoņus mēnešus veco Selmu Agnetu.

Diāna Siliņa

• Ārija Jāvalde ar mazbērniem.

Foto no Ā. Jāvaldes albuma

Arnoldam Auziņam 100 — 25

2001. gada oktobrī kādā Vecrīgas kafejnīcā intervēju savu tēvu topošajam laikrakstam *Dundadznieks*. Avīze toreiz vēl nebija dzimusi, bet dzejnieks svinēja 70 gadu jubileju... Pagājuši pieci gadi, tāpat apaļa jubileja atkal klāt. 28. novembrī plkst. 14.00 Dundagas pagasta bibliotēkā tiekamies ar mūsu novadnieku pasākumā *Arnoldam Auziņam 100 — 25!* Jubilejas ieskaņā — dzejnieka jaunākie darbi.

Sklandurausis (Elmai Zadiņai)

Ko tu sēsi, to tu pļausi —
Visu mūžu būs mums tā:
Silts un smaržīgs sklandurausis
Tiks pēc darba vakarā.

Vai tu kaudzēm naudu rausis,
Vai ir makā tikai nieks,
Ja tev galdā sklandurausis,
Tad tu esi bagātnieks.

Soļi pamazām kļūst gausi,
Bet kā senāk paliek tā:
Silts un smaržīgs sklandurausis
Mani gaida Dundagā.

Līvi

Var līvus noslānīt ar rungu
Un pat no mājām ārā triekt,
Vienalga, necietīs tie kungus,
Un līvus mūžam nesaliekt.

«Tiem galvās vējš,» mēdz citi sacīt,
«Un asinīs ir jūras sāls.»
Bet nedziest uguns līvu acīs,

Lai cik ir gājums grūts un tāls.

Ir strādīgs latvietis un cītīgs,
Bet tam, kurš garā vienmēr brīvs
Un nepakļāvīgs ir, un spītīgs,
Tam senčos noteikti ir līvs.

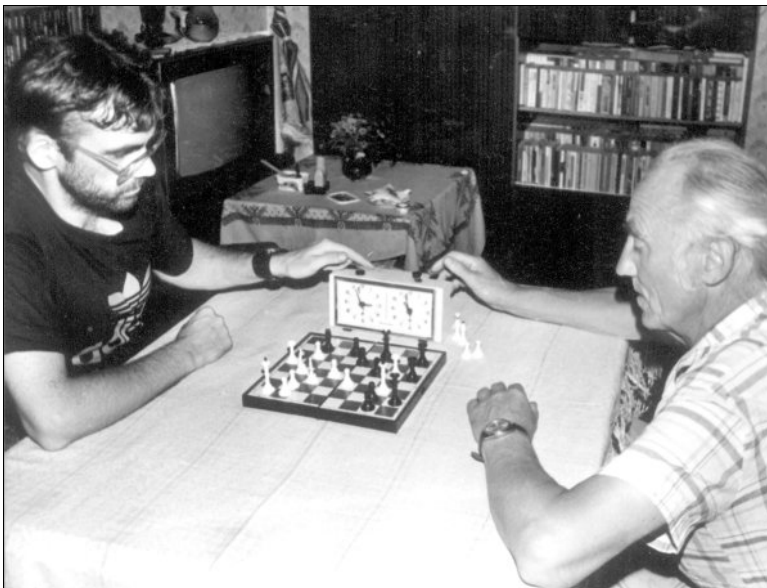
Mazirbē 2005. g. 30. IV

Leģendas turpinājums

Mums zināma ir leģenda,
Ko večiēm stāstīt prieks:
Bij senāk zāle zaļāka
Un baltāks bija sniegs.

Bet vai gan, kungī, svarīgi
Mums zāle ir un sniegs?
Ir tagad meičas skaistākas —
Neviens to nenolieg.

Es tāpēc vēlos nodzīvot
Līdz apaļajiem simt.
Uz brīdi nebūtībā zust
Un tad no jauna dzimt.

• 20. gs. 80. gadu otrajā pusē Ādažos.

Foto no Arnolda Auziņa albuma

Dundaga bez viena burta

Dun — dang! Dun — dang!
Šīs skaņas visu mūžu dzirdu.
Lai arī cik es tālu būtu,
Tās dobjī atbalsojas sirdī.

No Dundagas es projām sen,
Bet viss par dzimto pusi zināms,
Tik pazudušais burtiņš «n»
Ir lielums neatmināms.

Likumsakarība

Nelaikā ceriņi izplauka šogad,
Pāragri noziedēja,
Nosala kviešu zelmenis tīrumā,
Bet dzeguze pazaudēja balsi
Un nenokūkoja man
atvēlētos gadus.
Acīmredzot es dzīvošu mūžīgi.

Divdabis

Kad Rīgas parkos vīst nopļauta zāle,
es savā jaunībā atgriezšos
un pļāvā izkapti cilāju.

Kad ilgāku laiku dzīvoju laukos,
man zaļa mauriņa vietā
pelēku asfaltu gribas —
stingrāks pamats zem kājām.

Atkal ar pilnu krūti
es elpoju civilizācijas smārdu —
benzīnu dārgo.

Izvēle

Kas labāk — būt gudram
vai bagātam?

To, ka man nav prāta,
neviens pat nepamana,
bet, ja esmu bez naudas,
visiem uzreiz zināms.
Man liek izvēlēties
starp gudrību un bagātību,
taču es ņemu mīlestību.
Par to pat nebija runas.
Labu mantu reklamēt nemēdz.

Alnis Auziņš

VELTĪJUMS TĒVAM,
JO TE PALIKA BRĪVA VIETA

Es neskatos, vai draugs vai rads
Man pretī sēž pie šaha galda (*sk. foto*).
Ja jāliek mats, tad jāliek mats, —
Tāds likums nežēlīgs šē valda.

Svešās zemēs esot jauki

Vērtīgās balvas

Pirms pusgada dundadzniekiem ziņojām par Dundagas vidusskolas skolnieces Agneses Bergas un skolotājas Vairas Kamaras veiksmīgu piedalīšanos projektā par Latvijas ebreju vēsturi, kultūru un tradīcijām. Tagad zinām — Agnese un Vaira iekļuvušas starp uzvarētājiem un saņēmušas vērtīgas balvas. Par tām stāsta Vaira.

— Viss noskaidrojās 4. VII, kad 40 projektu autori un viņu darbu vadītāji no 17 Latvijas skolām satikās Rīgā, ebreju biedrības namā. Katrs skolēns un pedagogs saņēma pa diplomam un grāmatnīcas *Valters un Rapa* dāvanu karti Ls 20 apmērā, bet mēs ar Agnesi un pārstāvji no Ziemeļvalstu ģimnāzijas vēl arī ceļojumu uz Prāgu. Mūsu projektu augsti novērtēja par tā pētniecisko raksturu un liecinieku atmiņu dokumentēšanu.

Ceļā devāmies 23. X, atgriezāmies 27. X. Agnesei tas bija mūžā pirmais lidojums. Uz Prāgu aizlidojām mierīgi, bet atgriežoties gan piedzīvojām stipru vēju, kas lidmašīnu gaisā purināja ne pa jokam.

Prāgā un tās tuvumā pavadījām trīs piepildītas dienas. Abas tur bijām pirmoreiz. Dzīvojām trīsreiz-

žņu viesnīcā pašā Prāgas centrā. Gida pavadībā apmeklējām Konopištes pili, kur bija interesanta medību trofeju un ieroču zāle, un Karlštei-

nas pili, kas mūrēta kā cietoksnis kalnu reljefā. Izstaigājām un izbraukājām arī Prāgu.

Visspilgtāko iespaidu atstāja dažādu sinagogu apmeklējumi. Gribu pieminēt trīs: akmenī izcirto, vienkāršo, pat askētisko; ļoti grezno, austrumnieku stilā celto un holokausta bojā gājušajiem veltīto. Pēdējā emocionāli ietekmēja visstiprāk: tās iekšpusē uz pelēkām sienām ar sarkanu

• **Latvijas vēstniecībā Prāgā: no kreisās padomnieks Edgars Bondars un vēstniece Argita Daudze, ceturtā Agnese Berga, blakus Vaira Kamara.**

• **Karlšteinas pils.**

Foto no V. Kamaras albuma

krāsu bija rakstīti valstu nosaukumi, melnā krāsā holokausta iznīcināto ebreju vārdi. Skanēja klusināta mūzika. Lai visus vārdus izlasītu, būtu nepieciešamas 7 diennaktis.

Kādu vakaru ar Agnesi aizgājām uz slaveno Šveika krodziņu. Viesmīlis, noskaidrojis, no kuras valsts esam, atnesa mums ēdienkarti latviešu valodā. Bet, kad mēs, garšīgi paēdušas kartupeļu pankūkas un plācenīšus, devāmies prom, latviski sacīja «paldies!» un «uz redzēšanos!». Bijām patīkami pārsteigtas. Žēl, ka nenoskaidrojām, cik valodās ir ēdienkartes un cik valodās viesmīlis prot pateikt šīs frāzes.

Kaut arī mums patika skaistā Čehijas galvaspilsēta, tomēr visemocionālākie brīži saistījās ar tikšanos Latvijas vēstniecībā Prāgā. Tajā strādā pieci cilvēki, no kuriem diviem nebija svešs Dundagas vārds: vēstnieces Argitas Daudzes dzimtas saknes meklējamas mūspusē, bet padomnieks Edgars Bondars pāris gadus darbojies Dundagas vidusskolas drāmas kolektīvā. Vēstniecības darbinieki bija ļoti aizkustināti par iespēju atkal dzirdēt latviešu valodu un satikt latviešus Čehijā. Ciemakukuli bijām paņēmušas līdzī Elmas Zadiņas pašcepto rupjmaizi, par ko visi priecājās. Vēl tikāmies ar ebreju biedrības priekšsēdētāju. Abās reizēs jutām lielu interesi par mūsu projektu.

Diāna Siliņa

Daudz baltu dieniņu

Mākslas un mūzikas skolai 15

Mūsu skola decembrī atcerēsies 15 darba gadus, kas pa taustiņam, pa notiņai pieskandināti, pa otas triepienam iekrāsoti, dažādu niķu un stiķu, sarūgtinājumu, kā arī prieka un panākumu piepildīti. Tas ir bijis vecāku rūpju un līdzdzīvošanas laiks. Šajos gados esam svinējuši ne vienu vien izlaidumu, ceriņu un meiju smaržu piepildītu.

Atskats skolas vēsturē

1989. gadā Dundagā tiek dibināta Talsu mūzikas skolas filiāle, kas 1991. gadā kļūst par patstāvīgu skolu — Dundagas mūzikas skolu (direktore Linda Pavlovskā-Vīksna). Mācības uzsāk 65 audzēkņi, strādā 10 pedagogi.

Dundagas mākslas skola dibināta 1991. gada decembrī (direktore Ausma Goldberga). Tajā mācības uzsāk 70 audzēkņi, kurus māca 6 pedagogi.

2001. gada reorganizācijā atsevišķās skolas beidz pastāvēt un tiek dibināta apvienota skola ar citu nosaukumu — Dundagas mākslas un mūzikas skola (direktore Linda Pavlovskā-Vīksna).

Audzēkņu skaits

Šajos gados skolu beiguši 184 audzēkņi: mākslas nodaļu — 81, bet mūzikas — 103. Uzskatu, ka to paveikuši bērni, kuru vecāki palīdz neizniekot dienu un seko bērna darbam.

Pašlaik abās nodaļās ir 114 audzēkņi. Tas rāda, ka mūsu skola ir nepieciešama, jo tā aptver daudzas ģimenes. Mācīties divās skolās, iesaistīties un darboties dažādos interešu pulciņos vai nodarboties nopietni ar sportu ir ļoti grūti, bet priecē, ka vecāki saprot — apgūstot mūziku un mākslu, tiek iemācīts sistematiskums, disciplinētība un attīstīta radošā domāšana.

Profesionālās izglītības turpinātāji

Profesionālās ievirzes izglītība nenozīmē, ka visi mākslas un mūzikas skolas absolventi kļūst par profesionāliem māksliniekiem vai mūziķiem, bet gan to, ka mākslu un mūziku var apgūt profesionālām darba metodēm, kas dod iespēju nākotnē uz šī pamata ar īpaši muzikālu un māksliniecisku talantu un nenoliedzami darba spējām apveltītiem cilvēkiem

izvēlēties mūziku vai mākslu par savu nākamo profesiju. Arī mūsu skolā iegūtās zināšanas un prasmes palīdzējušas absolventiem turpināt iesākt mākslas vai mūzikas taku.

Raivis Laukšteins turpinājis mācīties Jāņa Rozentāla Rīgas mākslas

Vijoļspēles klases absolvente Eva Emerberga šogad pabeidza Ventpils mūzikas vidusskolu un šī instrumenta spēles māku apgūt turpina Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības augstskolas Mūzikas fakultātē. Arī Ģirts Jānbergs studē tās pašas augstskolas Mūzikas fakultātē ar specializāciju ģitārspēlē. Talantīgo puisi vēlos redzēt mūsu skolotāju pulkā. Esmu pārliecināta, ka ikviens mūsu skolas absolvents iegūtās zināšanas un prasmes izmanto savā turpmākajā dzīvē, arī, ja viņš to nav saistījis ar profesionālo mākslu vai mūziku.

Skolas akreditācija un kolektīvs

Jubilejas reizē vadītājam ir iespēja pārdomāt, novērtēt paveikto, apziņot sasniegto un iezīmēt nākotnes vīzijas. Skolas tapšana un tās dzīve bijusi interesanta, nenoliedzami grūta darba, pārdzīvojumu, rūgtuma, kā arī skaistu mirkļu un panākumu pilna. Domāju, ka manis vadītā skola pratusi sevi apliecināt. 2002. gada akreditācija ļauj strādāt pēc profesionālās izglītības programām. Izveidots spēcīgs, valstī konkurētspējīgs mākslinieku un mūziķu kolektīvs, kurā valda savstarpējā uzticēšanās un patstāvīgums.

Profesionālā vajadzība un vēlmes

Dzīve strauji rit uz priekšu un izvirza arī vadītājam arvien jaunas prasības un uzdevumus, kas gaida neatliekamus risinājumus, tādēļ pastāvīgi vajag papildināt savas zināšanas, kā arī regulāri dalīties pieredzē un mācīties no citu Latvijas mūzikas, mākslas skolu kolēģiem. Vadītājam būtiska ir radoša mērķa programma. Bieži tās īstenošanai vajag spēcīgu materiāli tehnisko bāzi, jo tās nepilnības traucē īstenot iecerēto. Ceru uz pašvaldības izpratni un atbalstu. Vēlētos skaistas, izremontētas tel-

pas, savu aktu un koncertzālīti ar katras skolas sapni — jaunu koncertflīģeli. Ieceru ir vēl daudz. Galvenais tomēr — stipra griba darboties.

Gandarījums par kolektīvu

Esmu gandarīta, ka ap sevi šos gadus esmu pulcinājusi tik radošus un enerģiskus skolotājus. Kas gan ir vadītājs bez cilvēkiem, uz ko var paļauties!? Jūtos droša un pārliecināta, jo šādi pedagogi man ir! Priecē, ka ar gadiem jūtu — mākslinieki un mūziķi saliedējas un sāk papildināt cits citu. Tā tikai no malas liekas — kas tad tur: dziedāt, spēlēt, zīmēt veidot, gleznot... Bet, ja skolotājs izvirza sev patiesu mērķi to visu iemācīt, tad viegli nav. Visu mūžu jāmācās. Ikviens bērns ir atšķirīgs. Jāiedziļinās bērna būtībā, jāizprot spēju attīstība, lai darbs sekmētos. Pedagogu darba

kvalitāti rāda skolas audzēkņu konkurētspēja valsts un starptautiskajā mērogā. Katru gadu audzēkņi ar panākumiem piedalās reģionu, valsts un starptautiskos konkursos, skatēs, festivālos. Dundagas vārds skan skaļi un pārliecinoši Latvijas mākslas un mūzikas skolu spēcīgajā sāncensībā. Esmu par to patiesi lepna, jo katra piedalīšanās šādos pasākumos man ir liels pārdzīvojums.

Pateicība un vēlējums

Esam pateicīgi visiem, visiem, kas atbalstījuši mūs priekos un bēdās.

Novēlam visiem, lai katra diena mums atslēdž kādas neatvērtas durvis, jo cilvēciskais skaistums slēpjas dvēselē, bet māksla un mūzika atver cilvēka dvēseli.

Linda Pavlovskā-Vīksna, Dundagas mākslas un mūzikas skolas direktore

• **DMMS skolotāji 2006. gada izlaidumā**

skolā. Silvī Sāmītis absolvējis Rīgas Dizaina mākslas vidusskolu, bet šobrīd tur mācās Eva Krišberga un Dace Kumerdanka. Rīgas Amatniecības vidusskolā mācības turpina Linda Juškova, Ieva Jaunvalka un Sandra Ziemele. Īpaši gribu pieminēt Zintu Rozefeldi — viņa ir mūsu skolas absolvente, kas šogad beigusi Liepājas Pedagoģijas akadēmiju un ieguvusi lietišķās mākslas un dizaina skolotāja kvalifikāciju. Tagad Zinta atgriezusies mūsu skolā un ir skolotāja. Priecājamies par jauno un talantīgo mūziķi Kārli Rērihu, kurš savu profesionālo izaugsmi turpina Rīgas Jāzepa Mediņa mūzikas vidusskolā.

Sveicam simtgadnieci!

13. XI Dundagas Veselības un sociālās palīdzības centrā simto dzimšanas dienu svinēja Lūcija Rēriha.

Pirmdienas pēcpusdienā ieejot Veselības un sociālās palīdzības centrā (VSPC), pirmās uzrunāja sveces. Uz trepju galiem uzliktas, tās svinīgi un gaidpilni izgaismoja vakara tumsu. Atcerējos pirms vairākiem gadiem diriģenta Jāņa Dūmiņa stāstīto. Viņa tēvs, ārsts būdams, pēcpusdienās slimnīcā rīkojis pacientiem krēslas stundas, pieaicinot mūziķus. Savdabīga, mazliet pat nereāla noskaņa, tik pretēja ikdienai...

Arī te, 2006. gada 13. novembrī, medicīnas un sociālās palīdzības iestādē jaušama neparasta gaisotne. Tad svinības sākas. Pa sveču izgaismotajām kāpnēm vīri saudzīgi nones Lūciju Rērihu. Skan Unas Lielānes vijole, un jubilāri sēdina goda krēslā.

Lūciju Rērihu simtajos šūpuļsvētkos sveic Austris Kristapsons, Valdis Rande, Rīta Zemtiņa, VSPC darbinieki un sirmnās jubilāres radu saime. Simt gadu —

kad pa īstam aizdomājas, to nav tik viegli aptvert. Cilvēks, kas bijis šai pasaulē, kad dzimusi Latvijas valsts... Kas devis spēku nodzīvot tik garu, bagātu, jā, arī rūgtiem pārdzīvojumiem pilnu mūžu? Varbūt kadiķu nora, teic viens no tuviniekiem.

Lai Grūžu saimniecei gaiša atvasara!

Alnis Auziņš

Tev mūžam dzīvot, Latvija!

Lāčplēša dienā

11. XI Dundagā, tāpat kā citviet Latvijā, svinēja Lāčplēša dienu — Latvijas atbrīvošanas karā kritušo varoņu piemiņas dienu.

Lai arī pūta skarbs vējš, paprāvs pulciņš dundadznieku bija sapulcējies pie *Mazās skolas*, lai dotos lāpu gājienā pa Skolas — Talsu — Pils ielu līdz Kalna dārzam (saliņai), kur, dzeltensārtas liesmas gaisā mez-

dams, visus sildīja liels ugunskurs. Pie tā runu teica Dundagas pagasta priekšsēdētāja vietas izpildītājs Austris Kristapsons, uzsverdams, ka novembris Latvijas vēsturē rakstāms ar zelta burtiem: 1918. gada 18. novem-

Atmiņas...

Nesen saņēmu skumju ziņu, ka mūžībā aizgājis mans klasesbiedrs Arvīds Blūmentāls. Tā atsauc atmiņā mūsu skolas gaitas.

Es mācījos ar viņu kopā Dundagas pamatskolā. Arvīds, ko skolēnu vidū uzrunāja Būdena vārdā, klasē bija savējais, vienlīdz pieklājīgs un atsaucīgs pret visiem, bet viņu saistīja īpaša draudzība ar Edgaru Derkeviču, klases staltāko un spēcīgāko zēnu. Arvīds izcēlās ar zemnieciskās prakses gaitā iegūtām iemaņām, ar prasmi jebkuru ikdienas darbu veikt zinoši, kaut vai salabot sabojātu krēslu. Arvīdam skolēnu vidū tādēļ bija autoritāte, ko ievēroja arī skolotāji. Atceros, ka 1940. gada pavasarī stādījām ābelītes Estras Ivanes dārzā. Dundagas skolai bija tradīcija katru pavasari beidzēju klases kādam no labiem skolēniem mājas dārzā iestādīt dažas ābelītes. Kad, kociņus stādot, skolotājs Reinbergs ne tik precīzi augļu kociņa saknes ierīkoja bedrītē, Arvīds to pamanīja un laboja šo nepareizību, sakot, ka saknei augsnē jābūt brīvai. Tajā laikā skolotāja vārds bija likums, taču skolotājs notikušo uztvēra pareizi, sacīdams, ka laba saimnieka padoms

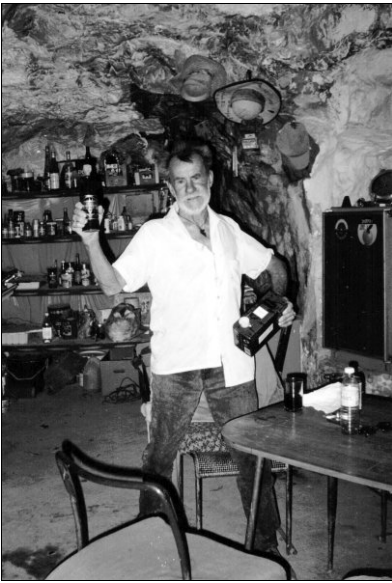
vienmēr jāievēro.

Arvīds mācījās ar sapratni, labprāt palīdzēja kādam grūtgalvim vai sliņķim savā reizē izkulties no nepatikšanām. Sadzīvē Arvīds allaž bija atsaucīgs, nevīlcinoties veica darbus, teikdams: kas jādara, jādara, nav ko knosīties. Viņa uzņēmība sevišķi atklājās rotaļu vakaros. Tādi pamatskolā notika katru piektdienu. Domāti kopmītnē dzīvojošajiem, tie bija tik populāri, ka ieradās arī citi skolēni. Rotaļas notika lielākajā klases telpā, no kuras bija izvākti visi soli. Vakars parasti sākās tā: dežurjošais skolotājs uzaicināja visus sastāties lielā aplī un sākt pirmo rotaļu, parasti tā bija *Kumeliņi, kumeliņi*. Pratām daudz rotaļu, piemēram, *Strauja, strauja upe tecē*, *Lakstīgala kroni pina*, *Jūriņ prasa smalku riklu*, *Lakstīgala kroni pina*, *Tūdaliņ, tagadiņ*, arī mīlās joku dziesmiņas, kā *Lācītis ir bēdīgs*, *Kur tad tu nu biji, āzīti manu*? Dziedājām paši, tekstus pratām līdz beigām. Šie vakari izvērtās izcilos svētkos, ja pie klavierēm sēdās sko-

brī proklamēja Latvijas Republikas neatkarību, 1919. gada 11. novembrī latviešu karavīri atbrīvoja Rīgu no bermontiešiem, tādējādi aizstāvēdami jaunās valsts brīvību. Viņš aicināja arī tagad nezaudēt varonības garu un ar darbu apliecināt mīlestību savai zemei.

Kultūras centra vadītāja Smaida Šnikvalde atgādināja par Brīvības cīņām un Lāčplēša dienas nozīmi. Mani šai stāstījumā visvairāk aizkustināja epizode par 100 latviešu jaunekļiem un vīriem, kas šķērsoja Akmens tiltu, dodamies uz Pārdaugavu,

las direktors Šultnera kungs un vijoli spēlēja skolotājs Dreimaņa kungs. Tad jau varēja pat valsi izgriezt vai polku izlekt. Rotaļu vakaros skolotāji mūs mācīja apgūt labas uzvedības

manieres, prasmi plānot savu laiku, savstarpējo attiecību kultūru, arī piemērotu leksiku. Skolotāja Misiņa kundze bieži vērsa mūsu uzmanību uz staltu stāju, solidu uzvedību un pieklājību, par paraugu allaž nosau-

lai novērstu bermontiešu uzmanību, zinādami, ka iet drošā nāvē. Viņi mira arī par to, lai mēs dzīvotu. Šajos varoņos es redzu Kristu.

Piemiņas brīdī skanēja teātra studijas *Dundaga* skolēnu runātais Jāņa Petera dzejolis *Dzīvības balss* un daļbnieku kopīgi izpildītās latviešu karavīru tautasdziesmas. Īpaši priecēja tas, ka gājienā un piemiņas brīdī piedalījās ģimenes, redzēju arī vairākas vecmāmiņas kopā ar mazbērniem.

Piedalīties lāpu gājienā un piemiņas brīdī, iedegt svečīti savā logā, godinot par Latvijas brīvību kritu-

cot Edgaru un Arvīdu. Šajos vakaros aizsākās pirmās simpātijas, arī Arvīda draudzība un mīlestība pret kaimiņmeiteni Dzidru, taču dzīve nežēlīgi to ārdīja, kaut sirdī Arvīds vienmēr svētu turējis šīs meitenes tēlu. Uzskatu, ka viņa dēkas ar daudzajām sievietēm ir tikai māns, arī pats viņš to atzinis, ka nekā svētāka par māti, dzimteni un sirsnīgo Dzidru viņam nav.

Arvīdam bija laba humora izjūta, allaž viņš varēja pacelt garastāvokli sadrūmušajiem ar jauku piezīmi vai uzrunu. Piemēram, izmantojot to, ka draugs Edgars bija slaida, gara auguma, Arvīds bieži viņam uzjautāja: «Nu, Garais, kāds augšā laiks?» Viņš prata dzīvi, sulīgi atstāstīt notikumus vai nostāstus no savas dzīves vietas. Viņš stāstīja, ka patuvu kaimiņos dzīvojuši divi brāļi, kuriem tēvs atstājis katram pusi mājas. Abi brāļi ļoti dažādi: Andrejs čakls un labs saimnieks, bet Pricis neiedomājami slinks. Kad mājās izcēlies ugunsgrēks, Andrejs saucis Prici palīgā dzēst uguni, bet Pricis negribīgi atmetis ar roku un teicis: le deg, man netik ne rūn!

1940. gada pavasarī beidzām skolu un izklidām. Mēs, 9 meitenes un 2 zēni, aizgājām uz Talsu ģimnāziju,

šos — tas ir maz vai daudz? Manuprāt, atcere ir ļoti būtiska. Tā ir kā stīga, kam pieskaroties sirdī atskan brīnišķīga, neikdienišķa melodija, uzjundot lepnumu par piederību savai tautai, varonīgajām tautas Brīvības cīņām, mūsu valsts neatkarību un dodot spēku kalpot savai zemei ar labāko, ko spējam. Atceroties mēs apliecinām un nododam nākamajām paaudzēm savas vērtības.

Diāna Siliņa

arī Arvīds. Jau 1942. gada ziemā viņš aizgāja pieteikties brīvprātīgajos cīņai pret komunistiem. Grūti pateikt, vai tā bija tikai patriotisma diktēta rīcība vai daļa tajā bija vēlme pēc piedzīvojumiem. Tā sākās viņa neticama, bet drosmīgu notikumu pilna dzīve. Kad lasu viņa grāmatās (tādas ir divas: *Ilgas pēc saules un Latvietis — krokodilu mednieks Austrālijā*) trauksmainās dzīves atstāstus, bieži lasījums pat jāaprauj. Baigi un baismīgi, apbrīnojama drosme un vēlme uzvarēt. Viņš savās krokodila mednieka gaitās nometījis apmēram 50000 šo zvēru, tā nopelnīdams sev iztikai.

Kad 1996. gadā mūsu klase rīkoja salidojumu par godu leģionāru varonīgajām cīņu gaitām, sevišķi jau Arvīda leģendārajām, skarbajām gaitām, kopīgi rakstījām viņam vēstuli. Viņš atbildot teica, ka atgrieztos, ja komunisti varētu atdot viņa māti, *Būdenus* un viņa likteni...

Skumji, traģiski. Un tagad Arvīds ir piepulcējies savējiem tur — Aizsaulē. Dundagas *Būdenus* saimnieko citi, bet Dundagas centrā par viņu stāsta lielais *Krokodils*, kas diendienā vēro dzīvi un notikumus.

Marta Kajaka

LIKTENIS LĪDZĀS

Gunārs Mičulis, VAS Latvijas valsts radio un televīzijas centrs Dundagas radio un televīzijas stacijas vadošais inženieris, Latvijas radio dzimšanas dienā 1. novembrī saņēma nozares augstāko novērtējumu — Jāņa Lintera prēmiju. «Ar šo apbalvojumu es aplam nelepojos,» saka atzinības ieguvējs un piebilst, ka vietējā avīzē pirmām kārtām būtu jāraksta par saviem ļaudīm. To arī darām, pat nepelnīti maz pieversdamies šķietamiem ārpusniekiem. Viņi tepat līdzās dzīvo un strādā — katrs ar savu neatkārtojamo dzīves gājumu. Gunāra Mičuļa stāstījums patiesi iederas šajā Dundadzniekā.

Esmu dzimis Preiļu rajonā. Mājas mums atņēma jau 1945. gadā, 1949. gadā māti un mani, mazu bērnu, aizveda uz Sibīriju. Sāku iet skolā un aizrāvos ar grāmatām. Vietējā bibliotēkā izlasīju visu, ko vien var, tad gāju uz kaimiņu sādžu. Reiz, kad mācījās piektajā klasē, aizgāju pie vietējā skolotāja. Viņš prasa, ko es tev, puisīt, varu iedot, vai *Annu Kareņinu*? Savā sādžā mācījos līdz ceturtajai klasei. Tad gāju piecus kilometrus attālā skolā un dzīvoju internātā. Man trāpījās labvēlīgi skolotāji. Mācījās sestajā klasē, kad fizikas skolotāja reiz mani pieveda pie kāda skapja, atvēra to, un es ieraudzīju visādus modeļus. Elektomotori, ģeneratori, lidmodeļi! Viņa man tur ļāva pa vakariem darboties. Es kā puika aizrāvos.

Līdz vidusskolai jau bija divdesmit pieci kilometri — cauri taigai, kur nemaz nav ceļu... Krievu veci mani iztaujāja: pastāsti mums, ko tiem amerikāņiem vajag no mums? Ko Eizenhaueram vajag?

1957. gadā visi izsūtītie jau bija aizbraukuši mājās, tikai mūs ar māti neatlaida. Viņas lietā bija ierakstīts: buržuāzisko nacionālistu ģimene.

Māte divreiz rakstīja lūgumu Vorošilovam, tas atteica. Beidzot ģenerālprokurors atļāva atgriezties. Pēdējo gadu visu rudenī biju nostrādājis uz kombaina. Mums ar māti bija naudiņa, par ko atbraukt uz Latviju.

Turpināju mācīties Pļaviņu vidusskolā, krievu plūsmā. Man taču bija tikai krieviska izglītība. Arī šajā skolā gāja tīri labi. Vidusskolas direktors ātri saprata, ka esmu daudz lasījis. Viņam pašam bieži ietrāpījās draudzīgas sarunas pie konjaka pudeles ar rajona avīzes redaktoru... Vienreiz viņš mani izsauc un saka: tev būs tagad jāmacā vēsture septītajā klasē. Vai tu par to tematu kaut ko zini? Tā es turpmāk diezgan bieži mācīju citiem vēsturi, uz beigām pat savā klasē.

Beidzu vidusskolu un iestājos Politehniskajā institūtā. Pēc eksāmeņiem Elektroenerģētikas fakultātē pie dekanāta pienāk viens, laikam no fakultātes vadības, un sāk izprašāt, kāpēc es, latviešu puisis, stājos krievu plūsmā. Pastāstu. Viņš man iedod telefona numuru, lai piezvanot uz Ministru kabinetu. Kāpēc? Viņš neko daudz vairāk nesaka. Labi, aizeju un nokļūstu pie lietu pārvaldnieka. Viņš

pēkšņi uzprasa, kuru augstskolu es izvēlētos: vai Ļeņigradā elektrotehnisko institūtu vai Maskavā Baumaņa augstāko tehnisko skolu, vai Fizikas tehnoloģisko institūtu. Izvēlējos Ļeņigradu. Mātes māsa atbalstīja ar naudu, un es aizbraucu. Tā nokļuva vienā no tā laika prestižākajām PSRS elektrotehniskajām augstskolām. Bet Hruščova reformu laikā pirmkursniekiem, kas nebija nodienējuši armijā, pa dienu bija jāstrādā attiecīgās nozares rūpnīcā un pa vakariem

puisīt, pārbaudīja, mums tur nebūtu nekādas darīšanas, bet biedri no jūsu republikas atsūtīja tādas lietas. Mums jāpieņem mēri... Es druscīt sāku psihot. Nu, mani arī bija audzinājis iela. Pārgāju neklātienē, bet pēc pirmā kursa atgriezos Latvijā. Uzzināju, ka Cēsvainē sāks darboties jaunā televīzijas raidstacija. Aizgāju, parunāju ar priekšniecību un sāku strādāt par montieri. 1965. gadā jau biju inženieris, pēc diviem gadiem — vecākais inženieris. Esmu braucis

• Gunārs Mičulis

jāmācās. No manas grupas es un vēl viens baltkrievu puika nonācām rūpnīcā, kurā ražoja slepenu aparāturu. Sākām strādāt par elektriķiem, mums iedeva caurlaides, lai varētu staigāt pa visiem cehiem. Bet tad man sākās nepatikšanas biogrāfijas dēļ. Man pateica: tavus dokumentus,

komandējumos strādāt Valmieras un Rīgas raidstacijās, vienreiz arī uz Vidussāziju. Tur par godu kaut kādai gadadiena bija jāuztaisa televīzija. Tikai tornis nebija pabeigts. Ģeologi atveda vecu naftas torni, uz tā uzlikām pagaidu antenu, un kārtībā.

1989. gadā ar sievu pārcēlāmies uz Dundagu. Piedāvāja darbu un Līvānu mājiņu dzīvošanai. Te esmu vadošais

inženieris.

Jāņa Lintera prēmija ir diploms un piemiņas medaļa, kurai vienā pusē redzams Linters, otrā pusē iegravēts saņēmēja vārds un numurs. Jānis Linters bija latviešu inženieris, kurš vadīja sagatavošanas darbus, lai 1925. gada 1. novembrī sāktos radioraidījumi latviešu valodā. 1991. gadā tika nodibināta šī prēmija, lai mūsu nozarē būtu kaut kas savs. To dabūjuši jau pāri par 300 censonu, arī no *Lattelekom*, no mobilo telefonu kompānijām, no Rīgas Tehniskās universitātes. Kā ar visiem apbalvojumiem, ne jau vienmēr tos dabū tie, kas visvairāk pelnījuši. Varbūt kara laikā iedod tiem, kas metas uz ambrazūras, kas pirmie forsējuši upi... Es ar šo prēmiju aplam nelepojos. Tāds neliels profesionāls apbalvojums. Dzīvē man ir bijuši gan tādi gadījumi, par kuriem mani varētu slavēt, gan tādi, par kuriem varētu atlaist no darba. Manas rakstura īpašības ir palikušas nemainīgas. Daži teic, ka es savā uzvedībā esmu stipri krievisks. Pat krievi mani sauc par sibīrieti.

Tā esmu nodzīvojis. Tagad pie mums mīt mazbērni, kamēr vecāki pelna naudu Anglijā. Galvenais, lai mazbērni izaugtu krietni. Kādreiz domāju, varbūt man kaut kas spožāks dzīve būtu bijis... Bet tad Latvijā visdrīzāk nebūtu atgriezies, būtu pārkrievojis. To Ļeņins pareizi pateica: pārkrievojušies cittautieši ir simt punktus priekšā vislielākajiem *ģeržimordām*. Ko mēs arī esam pieredzejuši... Tā kā droši vien labi ir tā, kā ir.

Alnis Auziņš

Raibs kā dzeņa vēders

PAR MĪLESTĪBU

Marta turpmāk mācīšoties Talsos. Martai esot dotības šķēpa mešanā un tikai Talsos esot pieejams profesionāls treneris... Taisnība gan ir — Marta jau tagad šķēpu meta tikpat tālu kā vecākie brāļi... It kā vajadzētu priecāties par mazmeitas panākumiem sportā, bet prieka vietā virsū mācas skumjas. Mamcis gainā prom skumjās domas, iet uz kūti pie lopiem, uz dārzu aplaistīt tomātus plēves būdīnā un nolasīt sabirušos ābolus, ko govij izbarot vakarā, tad pamana, ka asteru dobē sakuplojis nezāļu klājiens...

Marta mācīsies Talsos... Domas ir atpakaļ un riņķo pa galvu kā uzmācīgas mušas. Žēl — nebūs vairs to pēcpusdienu, kad, nākot mājās no skolas, Marta un Andrejs iegriezās, lai palīdzētu kādu darbu veikt, vai vienkārši papļāpāt... Andrejam ir ķēriens uz tehniku, un viņam droši varēja uzticēt jebkuru vīriešu darbu — nebija tāda, kas mazedlām nebūtu pa spēkam. Un siena gādāšanā Andrejs vispār bija kļuvis neatvietoams — uzgrāba, savāloja, sadeva augšā. Atlika tik piezvanīt Aldonom, kad Andrejs jau bija klāt un uz lauka virsū. Par to, ka Andrejs pēc skolas beigšanas dosies prom mācīties, Mamcis jau ir samierinājies. Pēc skolas jau visi devās pasaulē. Arī ar domu, ka no govīs nāksies atvadīties, ir sarasts. Bet tas, ka ar Martu viņa vairs nevarēs satikties pēcpusdienās, tas tomēr ir pārāk negaidīts un sāpīgs jaunums... Viņa taču vienmēr ir gaidījusi šīs pēcpusdienu tikšanās... Kā tas nācās, ka pašas bērnu aiziešanu pasaulē viņa tik ļoti nepārdzīvoja, kā tagad, kad to darīja mazbērni? Var jau būt, ka arī tad kaut kas sāpēja, tikai tām sāpēm toreiz neatlika lāgā laika — bija jāstrādā. Vai varbūt tajos laikos viņa dzīvoja ar pārliecību, ka bērni reiz atgriezīsies atpakaļ dzimtajā pusē? Mazbērni gan neatgriezās... Pilsēta visus ir pārvilinājusi. Vēl neviens nav izteicis apņēmību kādreiz atgriezties... Ja nu Andreju Aldonom izdosies atgūt atpakaļ. Varbūt...

Dobe ir izravēta. Pie vakariņu gatavošanas tā kā būtu par agru ķerties, un Mamcis lūkojas pēc nākamā darba...

Nu kā viņa tā varēja kļūdīties! Mamcis brauc uz *Alksbirzēm* un nespēj vien nomierināties. Uzbraucot uz bedrēm, ievārijuma, kompotu un

gurķu burciņas sitas gar riteņa dakšu un tracina prātu vēl vairāk, atgriežot atmiņā pirmītējo telefona sarunu:

— Andrejs ar Miķel jau i prom! — izbrīnītā balsī bija atbildējusi Sarmīte uz viņas jautājumu par mazbērnu aizbraukšanas laikiem.

— Kā prom? Kapec tu man neteic, ka viņš brauks tik agr no rīt? Man tač bi sagatavots līdzņemšanai!... Es bet jau vakar aizbraucis pe jums...

— Nu, Reins a Mart jau vel i... Mēs tagad brauc uz baznīc, bet viņiem autobuss atiet vienos...

Viņa aiz dusmām bija nosviedusi telefona klausuli, cik ļoti bija aizvainota par meitas aizmārsību. Viņa taču iepriekš bija pieteikusi, ka iedos katram mazbērnam līdzī sainīti ar ēdamo. Tas taču labi zināms, kādā izsalkumā un pusbadā studentiem reizēm nākas dzīvot. Meita taču pati arī ir gājusi tam cauri! Ja vēl pašai tie krājumi būtu tik lieli, ka pietiktu, ko bērniem līdzī iedot! Bet nebija jau tāl Tas, ko meita salika burciņās ziemei, ne tuvu nebija pietiekami paprāvajai ģimenei...

Liekas, pa šiem gadiem jau it kā vajadzēja pierast pie vecākās meitas īpatnībām, pie viņas nepraktiskās domāšanas, taču — nekā. Ja kādreiz viņu kaitināja meitas pārlieku lielā aizrašanās ar lasīšanu, kad interesantas grāmatas dēļ bieži vien aizkavējās ēdienu reizes, govīs slaukšana vai bērniem drēbītes laikus netika izmazgātas, tad tagad tāpat bija ar baznīcas lietām. Nu kā viens cilvēks var aizbraukt kursos uz veselu mēnesi laikā, kad nāk gatavas gurķu, tomātu un ogu ražas, kad bērniem skolā jāsāk iet? Vai neesošo ievārijumu un konservu vietā viņa ziemā bērnus ar Dieva vārdiem baros? Mamcim ļoti nepatika tas, ka baznīcas dēļ viena otra lieta meitas ģimenē palika novārtā. Un šodien bija taisni tas pats — varēja taču atminēties, ka bērnus nevajag aizlaist prom ar pustukšām rokām!

Cik gan atšķirīgas vienā ģimenē var izaugt meitas! Katru reizi, kad nācās saskarties ar vecākās meitas saimnieciskuma trūkumu, viņa atminējās to otru, kuras sen jau vairs nebija. Rudens beigās Vēsmas pieliekamais vienmēr bija pilns līdz augšai — tieši tāpat kā pašam Mamcim... Sirds nosila no smeldzīgajām atmiņām... Nekas, vismaz par Reiņa un Martas iztikšanu nākamnedēļ viņai

nebūs jākreņķējas...

Vakariņās ir borščs. Svaigu kāpostu borščs. Manta! Šādās reizēs es mēdzu paslavēt Mamci par lielisko zupu un lūdzu atlikumu pietauptīt uz nākamo dienu, kad virums būs nobriedis un garša būs vēl pilnīgāka. Citādi, kas to lai zina — redzot, ka izēdu tikai vienu šķīvi — ņems un izbaros vēl vistām. Bet es to vienu šķīvi ēdu jau tikai tāpēc, lai nākamajā vakarā tiktu pie veseliem trim. Un nemaz neliekuļojot varu apgalvot, ka pēdējā karote no trešā šķīvja būs tikpat lieliska kā tā pati pirmā. Lūk, cik izcilu boršču Mamcis ir iemācījies pagatavot! Bet tās vistas lai iztiek ar saviem spēcrasoliem, ko Mamcis tām ik pārvakarus gatavo, izmaļot caur gaļasmašīnu vāritus kartupeļus, lopu iekšas un vēl visu kaut ko piejaucot klāt, jo vistas, lūk, esot jāpiebaro! Mm-mhe! Nez, aiz ko tad šīs tā jāpiebaro, kad garāžas priekšā mētājas neapēsti izbārstītie graudi un kombikorms (zvirbuliņiem un žagatām par kārdinājumu)? Ja nu vēl tikai par graudiem būtu runa, bet kombikormā taču arī visādi mikroelementi sagrūsti iekšā, lai lopiņam tiktu pilnvērtīgāks uzturs! Bet tik un tā — viņasprāt, vistas esot jāpiebaro. Piebarošanas rezultāti jau ir kā uz delnas — atliek Mamcim parādīties pagalmā, kad visa lielā vistu saime apskrien riņķī kā ap tādu cālmāti, gaidot kārtējās bonbongas un debesmannā. Viena tai barā ir pat tik dulla, ka neatlaižas un tipina līdzī labu gabalu, ik pa laikam ķerot aiz bikšu staras, bet reizēm aizšauj garām, sāpīgi ieknābjot kājā... Redz, pat visprimitīvākā mīlestība spēj nodarīt sāpes!... Ak, jā! Es jau vēl nemaz nepieminēju žāvētu reņģu galvas, ko Mamcis tikai pa sev vien zināmiem kanāliem gādā savām mīlulēm. Ekstra delikatese visām gaumēm! (Zivju galvās esot daudz fosfora, kas paceļot vistu dējību arī ziemas laikā!) Tādās reizēs var novērot ainu, kad pie viena galda vienlaikus mīlojas i suns, i kaķi, i milzīgs vistu bars ar diviem gaiļiem, kas to kārtību te pārrauga...

Nu, bet ne jau man kāda teikšana pār Mamča vistām vai viņu ēdienkartes pārmērībām! Manis pēd, lai tur ir kaut visi elementi no Mendeļejeva tabulas (izņemot, protams, tos radioaktīvos)! Man galvenais — savu reizi nosargāt boršču no šīm nezinākovēlgribošajām visēdājam!

Piena zupa nav mans iecienītākais ēdiens. Tomēr reizi nedēļā piena zupa esot jāēd. Manu gauri nespēj ietekmēt pat iespējamā viruma sastā-

va dažādošana šī struktūrā, kad milzīga izmēra spirāles iespējams nomainīt pret mazāka kalibra ar labo vai pat ar kreiso vītņi (ļoti reti sastopami makaroni!), vai pret vēl mazākiem gliemežvākiem un trubiņām, vai arī pret pavisam sīkām daļiņām skaidiņu, šeibiņu vai rīsiņu paskatā. Man tās piena zupas negaršo — un viss! Un ja vēl kausā nejausi iesmeļas kāds gabals no pretīgās krējuma plēves, kas, zupai atdziestot, vienmēr pārvelkas pār virsu, es ātrāk nespēju uzsākt ēšanu, līdz nevēlamais svešķermenis ir izķeksēts uz šķīvja malas. Šķiet, ka līdzīga attieksme pret plēves gabaliem piena zupā ir arī Mamča Rembo, jo viņš ilgi lūkojas priekšā noliktajā šķīvi un pat nemaz netaisās tam ķerties klāt, tikai pamīšus lūkojas uz Mamci, uz šķīvi, tad atkal uz Mamci, it kā pārvaicājot: «Tiešām man tas būs jāpēd?»

— Nē, bet tu padoma, kāds tas suns i. Tu ieļej viņam svaig pien un viņš ēd a gārd mut. Bet kad no tā paš pien izvār zup — to viņš vairs negrib ēst! — Mamcis sašutis audzina Rembo.

— Laikam jau saož, ka ar ūdeni atšķaidīts...

— Nu, un tagad tu ēdis? — Mamča rokās pazib cukurtrauks un sauļā iebirst prāva kaudzīte baltā garduma, kas tūlīt pārceļo uz zemē nolikto piena šķīvi. Plauksta ar tai pieķerušamies graudiņiem jau ir pie Rembo deguna, un sunim atliek tikai izstiept mēli, lai pārliecinātos, ka nekāda krāpšanās nav notikusi. Manta ir salda un makten garda. Nolaizījis pēdējo kripatiņu, suns sper pēdējo soli sava šķīvja virzienā un iesākumā tā negribīgi, bet tad jau arvien raitāk un raitāk sāk lakt balto virumu. Bet Mamcis ar platu smaidu un labi padarīta darba izteiksmi seļ sēžas pie galda, lai pievērstos savām vakariņām.

Kartupeļu pankūkas! Atliek vien pāris dienas neatbraukt uz vakariņām, kad tev galdā tiek celti patiesi karaliski labumi. Šis ir tas ēdiens, kuru vistiešāk raksturo sakāmvārds par pirkstiņu aplaizīšanu. Eh, h, kā smaržol!...

Mamcis, ierīktējies galda pretējā pusē, vēro manu mīlošanos un iztaujā par braucieni pie sievas radiem Vidzemē. Vēsmas krustēvam Jurim tāda pusapaļa jubileja (65) tika svinēta Smiltēnē, un bez divām dienām to pusi nav iespējams izbraukāt. Neko daudz vairāk par to, kur tika svinēts un kas bija ieradusies, nevaru pastāstīt. Nu nepiemīt man tās sievišķās jūsmas un acīguma dažādu nianšu pamanīšanā, kas no-

teikti būtu iekšā Vēsmas stāstījumā, tādēļ Mamcim ir jāiztiek ar diezgan sausu faktu izklāstu, kas slēpjas aiz lakoniskajiem «jā», «nē», «bija», «nebija».

Pankūkas ir tik gardas, ka kaudzīte plok apbrīnojamā ātrumā. Vienubrīd attopu, ka prasītos tā kā uzdzert kaut ko virsū, jo vēderā veidojas nepatīkams sastrēgums. Gribu jau lūgt glāzi piena, kad pamanu bļodu ar sagrieztiem āboliem, burkāniem, ķirbiem un bietēm. Ahā, tā tad saldajā ēdienā taisīsim vitamīnu kokteili no svaigi spiestām sulām. Tad jau piena glāzi nav ko prasīt. Mamcim nav paslīdējis garām mans skatiens bļodas virzienā, un viņa pēkšņi ko atminas:

— Vai kā vakarīt bi! Es eliek guovej sile plaucets millts, a ko šis — egrūž sāv degun spaņņe un tulit rauj apakeļ, pagriež gallv un lūr uz mār: «Kas tas i?»

— A kas ta viņai nepatika? — Kā? Burķiņ toč tur nebi. Aizvakar tu nebi un sūls mēs nespied... — Ā, tos atlikumus tu liec klāt pie viņas miltiem?

— Nuja! — Jā, nu redzi, kā iet, kad pieradina lopu pie visādiem našķiem!... Mamci! Tev jau patiesībā visi tie lopiņi ir izlutināti! — piebilstu un nosmejos. Gribu vēl kaut ko teikt par kaķiem, kuri nevis ķer peles kā pieklātos lauku mājās, bet dežurē pie durvīm un diedelē sauso barību, par suni, kurš vairāk dzīvojas pa istabu nevis suņu būdu, par vistām, kuras smādē tradicionālo vistu ēdienu, bet, pametis acis uz Mamci, iekožu gandrīz mēlē. Kā blēnās pieķerts bērns viņa sēd nodūrusi acis, un viņas vaigos iegūlies piedot lūdzošs smails.

— Tā jau laikam ir... — viņa nosaka, acis nepaceļot.

Man kļūst pavisam neērti! Brīdi minstinādamies, es tomēr saņemos un saku to, ko Kurzemē šādos neveiklos brīžos dēli saka savām mātēm:

— Paldies, mamm! Pankūkas bija garšīgas!

2006. g. novembrī V.U.

Pīlī, Attīstības nodaļā, 14. XII plkst. 10.00
Valsts ieņēmumu dienesta seminārs.

Francis Lepers (1938)
Gertrude Dombrovskā (1927)
Vilhelmīne Latiševa (1921)
Edgars Gunars Šlesers (1930)

«Dundadznieks» Nr. 10 (56)
2006. gada novembris.

Dundagas pagasta padomes izdevums, iznāk reizi mēnesī, reģistrācijas Nr. 000702696, pasūtīšanas indekss pastā 3085.

Redakcijas adrese: Dundagas pils, Dundaga, LV 3270.

Redkolēģija: Gunta Abaja, Alnis Auziņš (redaktors, tālr.: 1-3237858, epasts: alnis@dundaga.lv), Ēriks Bērzkalns, Sandra Dadze, Anda Felša, Uldis Katlaps, Austris Kristapsons, Velta Metene, Aivars Miška.

Publicētie materiāli ne vienmēr pauž redakcijas vai izdevēja viedokli. Par datu pareizību atbild tos sniegusi amatpersona, citos gadījumos — raksta autors, intervijās — arī intervējamais. Pārpublicēšanas gadījumā lūdzam atsaukties uz «Dundadznieku».

Iespiests Talsu tipogrāfijā.
Metiens: 550 eks.
Internetā: www.dundaga.lv/avize

Sarauj, Dundaga!

Skolēnu čempionātā

Elvis Bēķis un Jurgis Remess skolēnu brīvlaiku pavadīja Rīgā pie melnbaltā galdiņa. Viņi bija to 66 Latvijas labāko jauno šahistu pulkā, kas cīnījās valsts skolēnu čempionātā.

Piedaloties aizvien augstākas raudzes sacensībās, grūti iegūt godalgotas vietas. Toties milzu svārs ir katram izcīnītam punktam un puspunktam, katrs šāds turnīrs dod neatsveramu pieredzi. Gada sākumā Elvis kopā ar Mārci Freivertu piedalījās pasaules un Eiropas čempionātu atlases pusfinālā, un toreiz abi palika uz nullītes. Latvijas skolēnu čempionāts pēc daļībnieku stipruma (trešdaļa meistarkandidātu!) ir līdzvērtīgas sacensības. Gan Jurgis, gan Elvis ie-guva pa 3 punktiem no 7 iespēja-

majiem un izcīnīja attiecīgi 46. un 47. vietu. Šāds sniegums jāvērtē atzinīgi, un arī partiju kvalitāte aizvien vairāk tuvojas patiesas I sporta klases spēkam. Elvis (mācās 9. klasē) un Jurgis (10. klasē) ir tie šahisti, kas ar cītīgu darbu (un šaha dievietes Kaīsas labvēlību!) varētu kļūt par pirmajiem Dundagas meistarkandidātiem. Bet pašlaik abi puiši paškritiski atzīst, ka varējuši nospēlēt labāk... Lai šī atziņa mudina pilnveidoties!

Alnis Auziņš

No 20. XI Vidales pasta nodaļas slēgta un pievienota Dundagas pasta nodaļai (LV 3270).

Līdz motorizētās pasta piegādes ieviešanai Vidales apdzīvotās vietas iedzīvotājus turpina apkalpot pastniece Aina Bērzkalne, sniedzot arī pasta pakalpojumus bijušajās Vidales pasta nodaļas telpās katru dienu no plkst. 9.30 līdz 10.30.

Latvijas Pasts aicina darbā automobīla vadītāju pastnieku Dundagas pasta nodaļā.

Piedāvājam darbu darošā kolektīvā, stabili atalgojumu, SEB Dzīvības apdrošināšanas polisi. CV un pieteikuma vēstules iesniegt Talsu reģionālajā nodaļā Lielajā ielā 20 vai nosūtīt pa faksu 3237719. Ziņas pa tālr. 3291505, 3237713, 3237714.

Mūsu pagastā dzīvo daudz vientuļu pensionāru, kuriem nav Civillikumā noteiktu likumīgu apgādnieku. Laiks rīt, citi aizceļo, citi ierodas no jauna. Veselības un sociālās palīdzības centra Sociālā dienesta darbinieki lūdz par vientuļajiem pensionāriem darīt zināmu, piezvanot pa tālruni 3232306.

Māriete Jurča

Pērk lauku īpašumus Kurzemē. Tālr. 26343763, Krists.

Interesentus, kas vēlas nodarboties ar suvenīru izgatavošanu, ar savām ierosmēm aicinu pils darbnīcā, iepriekš piezvanot pa tālruni 3242762 vai 26109787.

Tālis Frišenfelds